

Lawarath Social e-Journal

ISSN [ONLINE] 2697-5211

Vol. 1 No. 2 May-August 2019

Social Department
**Humanities &
Social Sciences**
Thepsatri Rajabhat University

Lawarath Social E – Journal

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน/ ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม/ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
2. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสาร Lawarath Social E – Journal:

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัย และนวัตกรรม
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ: อาจารย์ ดร.วีรวิชัย บุญส่ง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: อาจารย์ภูเทพ ประภากร, อาจารย์ปริญญากัญจน์ ใจสอาด และ
อาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ

ศิลปกรรม: นางสาวสุนทรี รื่นชู

ภาพปก: อาจารย์ปริญญากัญจน์ ใจสอาด และ นายศุภณัฐ พักหอม

สำนักงาน: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนนารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-427487-93 ต่อ 12247

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะชันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรารณ ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์ ดร.สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พรหมณศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ศิลปาสันทน	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา เต๊ะชันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดงนภสร ณ ป้อมเพชร์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจาร์ักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนั่นนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ขอนแก่น
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14. ดร.จันทร์ฉาย จันทร์ลา	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พรหมณศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ศิลปาสันทน	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธาสินี ศิริโคคาภิรมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา เต๊ะชันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ภูริพงศ์	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร.ดิฐภัทร บวรชัย	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดงนภสร ณ ป้อมเพชร์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจาร์ักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนั่นนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ขอนแก่น
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ แขวงเมือง	มหาวิทยาลัยนครพนม
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช ไสยกิจ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ร้อยเอ็ด
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยศักดิ์ มังกรแก้ววิกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปันสุวรรณ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลิตา แสนวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
24. อาจารย์ ดร.ปกเกศ จุลสุคนธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
25. อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
26. พ.ต.ท. ดร.ธนพิพัฒน์ สุภาชิตลัทธ์	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
27. อาจารย์ ดร.เขมิกา ทองเรือง	มหาวิทยาลัยนครพนม
28. อาจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ	มหาวิทยาลัยนครพนม
29. อาจารย์ ดร.สาคร มหาหิงค์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ขอนแก่น
30. อาจารย์ ดร.สุมาลี เอี่ยมสมัย	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
พระพุทธบาท
31. ดร.จรรยา กลัดล้อม	นักวิชาการอิสระ

บทบรรณาธิการ

วารสาร Lawarath Social E-Journal ฉบับนี้เริ่มจากบทความของ สุภิญญา มิตตัสสา เรื่อง “การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรจังหวัดราชบุรีในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี”

บทความของ ราเชน ชามัน เรื่อง “การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์”

บทความของ จุฬารัตน์ ละมุด เรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี”

บทความของ ปริญญา ศรีธัญญแก้ว เรื่อง “ประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7”

บทความของ อมรศักดิ์ อินธิแสง เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี”

บทความของ รพีพรรณ พันธุ์ภาไพ เรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี”

บทความชิ้นสุดท้ายโดย กฤษฎา แจ้งจิต เรื่อง “บทวิจารณ์หนังสือ ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน”

วีรวิชัย บุญส่ง
บรรณาธิการวารสาร

- (38) -

หน้า	
ข้อมูลวารสาร	(1)
กองบรรณาธิการ	(2)
บทบรรณาธิการ	(4)
สารบัญ	(5)
การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรจังหวัดราชบุรีในเขตพื้นที่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	1
: สุกัญญา มิตตัสสา	
การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์	13
: ราเชน ชามัน	
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี	31
: จุฬารัตน์ ละมุด	
ประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7	43
: ปริญา ศรีธัญญแก้ว	
ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	57
: อมรศักดิ์ อินธิแสง	
ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์	71
อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี	
: รพีพรรณ พันธุ์ภาไพ	
บทวิจารณ์หนังสือ ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน	81
: กฤษดา แจ้งจิต	

ภาคผนวก	91
แนะนำผู้เขียน	92
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal	93
ของภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	94
การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal	97
ของภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง	102

The Quality Management for Organic Fertilizer Production of Farmers in Damnoensaduak District, Ratchaburi Province

Sukhanya Mitatsa

Master of Public Administration Program, Stamford International University

Corresponding Author: giftl2azz19liim@outlook.com

Received: April 11, 2019 Revised: June 7, 2019 Accepted: July 19, 2019

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the quality of organic fertilizer production of the farmers, and 2) to study the factors affecting the quality of organic fertilizer production in Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province. The sample used in a research included 150 representative farmers from Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province. The research tool was the 5 levels of query questionnaires such as frequency, percentage, mean, standard deviation, variance, and multiple regression analysis.

The results showed that: 1) the overall and each aspect of farmers towards the quality of organic fertilizer production was at moderate level. When it was considered into each aspect, it found that the consumer aspect was at high level followed by price, product, and distribution channel. 2) Referring to the factors of organic fertilizer production, the overall aspect was at high level while the equipment and capital was in the first rank followed by the material, the system management and the personnel respectively. The personal factor affecting the quality of agricultural production was organic farming period, which was at significant level of 0.001. Whereas household income was at significant level of .05. The factors of producing organic fertilizers affect the quality of agricultural fertilizer production operation in Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province at the significant level of .001. It was revealed that the organic fertilizer production and personnel have associated with the quality of agricultural fertilizer production at the significant level of .001.

Keywords: Management, Manufacturing Quality, Organic Fertilizer.

การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรจังหวัดราชบุรีในเขตพื้นที่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สุกัญญา มิตตัสสา

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Corresponding Author: giftl2azz19liim@outlook.com

ได้รับบทความ: 11 เมษายน 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 7 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 19 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร 2) ศึกษาปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีผลต่อคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนเกษตรกรในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้บริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 2) ส่วนปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และด้านเงินทุนมีความคิดเห็น อยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านวัสดุ ด้านการบริหารระบบ ด้านบุคลากร ตามลำดับ ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร ได้แก่ ระยะเวลาในการทำเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และรายได้ครัวเรือนต่อปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ได้แก่ ด้านบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

คำสำคัญ: การจัดการ, คุณภาพการผลิต, ปุ๋ยอินทรีย์

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีภูมิประเทศเหมาะแก่การทำการเกษตร โดยอาศัย พืชพารัพยากรที่อยู่ในประเทศ แต่ปัจจุบันประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีจำนวนลดลง อันเนื่อง มาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่ประชากรของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงต้องเร่ง เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรสู่ภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรมในประเทศ รวมถึงการส่งออกผลิตผล ไปยังต่างประเทศด้วย ทั้งนี้เพื่อเพิ่มดุลการค้าให้แก่ประเทศไทย ดังนั้น จึงได้มีการนำสารเคมีมาใช้ในการ เกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและกำจัดศัตรูพืชให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันสารเคมี เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของเกษตรกรและยังทำให้เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหา โรคภัยจากสารพิษสะสมอยู่ในร่างกายทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การทำให้สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศเปลี่ยนไปในทางเลวร้ายในที่สุด (ทัศนีย์ อัดตนันท์, และประทีป วีระพัฒนนิรันดร์, 2556)

ปุ๋ยเคมีเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลิตพืชด้านการเจริญเติบโต และสร้างผลผลิตให้แก่เกษตรกร ผลผลิตที่ได้ในการเกษตรจึงเป็นผลผลิตที่มีสารพิษตกค้างจากการใช้สารเคมี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้าน สุขภาพต่อผู้บริโภคในเวลาต่อมา และมีตัวอย่างพิษภัยของการใช้สารเคมีในการผลิตภาคเกษตรที่ ต่อเนื่องและยาวนานทำให้ผู้คนเริ่มตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ผลิตหรือผู้บริโภคก็ ตาม โดยเห็นได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี และมาจากกระบวนการผลิตที่ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อม จะเป็นที่ต้องการของตลาดโลกในปัจจุบัน ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง และ มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอนาคต ในขณะเดียวกันก็ปรากฏว่าตลาดมีการกีดกันสินค้าการเกษตร ที่ผลิตโดยกระบวนการที่ไม่สะอาดและทำลายสิ่งแวดล้อม (ทัศนีย์ อัดตนันท์, และประทีป วีระพัฒนนิรันดร์, 2556)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร เร่งส่งเสริมให้มีการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ตามนโยบาย ของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เบื้องต้นได้สั่งการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทั่ว ประเทศดำเนินการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ 882 อำเภอ 77 จังหวัด โดยให้เกษตรกรตำบลบูรณาการ ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เร่งส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 4 ประเภท ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด โกลบตอซังข้าวและพืชไร่ และน้ำหมักชีวภาพ อย่างน้อยตำบลละ 50 ตัน มีเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 250,000 ตัน ซึ่งทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมาย ให้กรมส่งเสริมการเกษตร เร่งส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปริมาณการใช้ ปุ๋ยเคมีและเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ตามนโยบายของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เบื้องต้นได้สั่งการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทั่วประเทศดำเนินการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใน พื้นที่ 882 อำเภอ 77 จังหวัด โดยให้เกษตรกรตำบลบูรณาการร่วมกับกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เร่งส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 4 ประเภท ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด โกลบตอซังข้าว และพืชไร่ และน้ำหมักชีวภาพ อย่างน้อยตำบลละ 50 ตัน มีเป้าหมายไม่น้อยกว่า 250,000 ตัน ซึ่งทำให้ เกษตรกรมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และหันมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองเพิ่ม มากขึ้น (เดลินิวส์, 2558, ย่อหน้า 1)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ทำให้หลายฝ่ายในองค์กรพยายามแสวงหาทางออกให้แก่สังคม จึงเกิดเป็นกลุ่มเกษตรกรรวมทางเลือกที่มีพื้นฐานของระบบเกษตรอินทรีย์เป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกร ซึ่งเป็นระบบที่ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ในการป้องกัน กำจัดศัตรูพืช วัชพืช หรือในการกระตุ้นการเจริญเติบโตของพืช แต่ให้ความสำคัญกับการบำรุงรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศ รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพขนาดต่างๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อผลิตปุ๋ยใช้เอง และรวมไปถึงการทำเป็นวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์แล้ว ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพที่ประสบ ก็คือ ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน คุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่ได้ และกำลังการผลิตของกลุ่มยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ส่วนด้านการตลาดของกลุ่มยังขาดช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย วัตถุดิบบางอย่างมีแนวโน้มสูงขึ้นทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นไปด้วย อีกทั้งวัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นมูลสัตว์ ทำให้เกษตรกรบางกลุ่มนำมูลสัตว์มาใช้เอง นอกจากนั้น การทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพมีต้นทุนต่ำทำให้มีคู่แข่งรายใหม่ได้ง่าย โดยเฉพาะเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีค่านิยมในการใช้ปุ๋ยเคมีอยู่เนื่องจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไม่ได้ผลรวดเร็วทันใจ ต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับปรุงฟื้นฟูสภาพของดินในระยะหนึ่ง (ทัศนีย์ อัดตันทน์, และประทีป วีระพัฒนนิรันดร์, 2556)

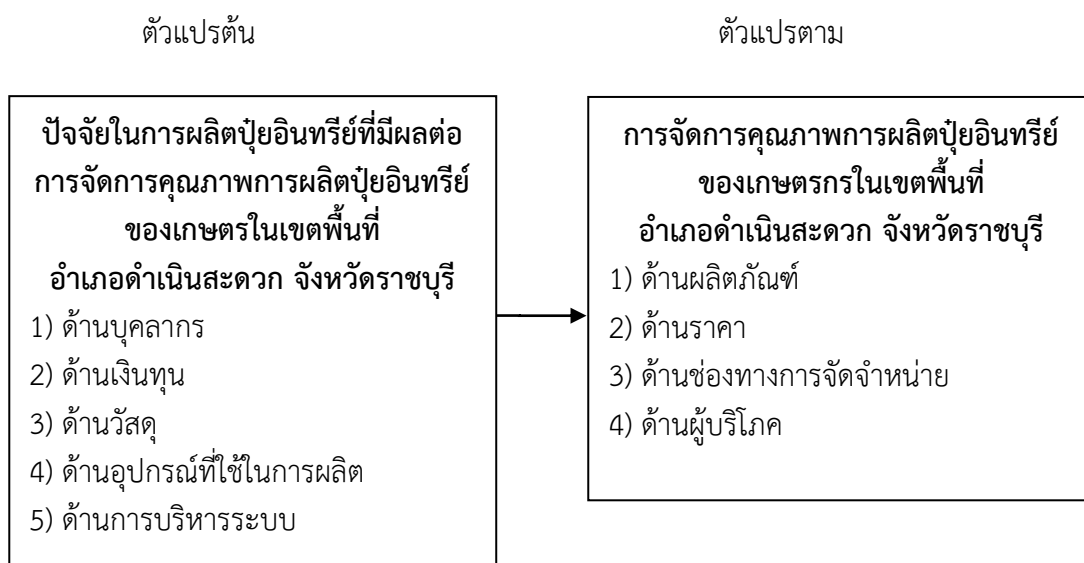
จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เพื่อลดต้นทุนการผลิตตามนโยบายของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้บริโภคมากที่สุด เนื่องจากตระหนักว่าการผลิตพืชผลทางการเกษตรเพื่อการบริโภคและเป็นสินค้าส่งออกนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรไทยซึ่งนับวันความต้องการผลผลิตทางการเกษตรจะมีสูงขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นของประชาคมโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านเงินทุน 3) ด้านวัสดุ 4) ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และ 5) ด้านการบริหารระบบ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2551; สมคิด บางโม, 2545) และศึกษาการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ 4) ด้านผู้บริโภค

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งสิ้น 150 คน โดยใช้การคำนวณตามสูตรของ Green (ณัฐพล ชันธไชย, 2557, 17-31) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ข้อคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating scale) กำหนดมาตรวัด 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating scale) กำหนดมาตรวัด 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ชุด และผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม วิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ โดยมีการใช้สถิติในวิเคราะห์ ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และพรรณนาระดับ ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และระดับการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าความแปรปรวน (Standard Deviation Variance: S.D²)

4.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะผู้วิจัยทำการรวบรวมจากแบบสอบถามแล้วจัดกลุ่ม ตามประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วจึงทำการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 46-55 ปี มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีรายได้ ของครัวเรือน (ต่อ 1 ปี) 100,001-150,000 บาท มีระยะเวลาในการทำการเกษตร 6-15 ปี และมี ประสบการณ์การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดผง ผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้บริโภค ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านราคา ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านผลิตภัณฑ์โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คุณภาพการใช้งานปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระดับดี ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับปานกลาง ได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานง่าย ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ ที่ได้มาตรฐาน การออกแบบบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ การบรรจุหีบห่อ แข็งแรง ปลอดภัย และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ เครื่องหมายการค้าของปุ๋ยอินทรีย์เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ตามลำดับ

1.2 ด้านราคา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ราคาขายของปุ๋ยอินทรีย์เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน รองลงมา คือ ราคาขายของปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าราคาปุ๋ยเคมี ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ราคาขายเหมาะสมกับคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ ราคาขายเหมาะสมกับชนิดของปุ๋ยอินทรีย์ และราคาขายเหมาะสมกับขนาดของปุ๋ยอินทรีย์ ตามลำดับ

1.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการจัดส่งปุ๋ยอินทรีย์ที่สะดวกรวดเร็ว รองลงมา คือ มีปุ๋ยอินทรีย์ที่พร้อมสำหรับการจำหน่ายอยู่เสมอ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์ที่จำหน่ายมีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ สถานที่จำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์มีความสะดวกสบายต่อการเลือกซื้อ มีการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ทั่วไปในท้องตลาด มีการโฆษณาปุ๋ยอินทรีย์ตามสื่อต่างๆ สถานที่จำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์มีบรรยากาศสนใจในการเลือกซื้อ และมีบริการหลังการขาย ตามลำดับ

1.4 ด้านผู้บริโภค โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของเกษตรกร รองลงมา คือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานตามที่คาดหวังไว้ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร ตามลำดับ

2. ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และด้านเงินทุน ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการบริหารระบบ และด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ตามลำดับ โดยพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางในลำดับแรก ได้แก่ ผู้ทำการผลิต ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ทันต่อความต้องการ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผู้ทำการผลิตใช้ความสามารถในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อย่างเต็มที่ ผู้ทำการผลิตมีความรู้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผู้ทำการผลิต ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และผู้ทำการผลิตเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ตามลำดับ

2.2 ด้านเงินทุน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การลงทุนสร้างโกดังที่ได้มาตรฐานไว้เก็บปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมาคือ การลงทุนเพิ่มวัตถุดิบเพื่อรองรับการผลิตที่เพิ่มขึ้น การลงทุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในการผลิต การลงทุนซื้อเครื่องจักรที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มผลผลิต และการลงทุนในการสร้างโรงงานที่ได้มาตรฐาน ตามลำดับ

2.3 ด้านวัสดุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คุณภาพของวัตถุดิบจะส่งผลต่อคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ รองลงมาคือ ต้นทุนของวัตถุดิบเป็นตัวกำหนดราคาปุ๋ยอินทรีย์ให้ต่ำหรือสูง ส่วนข้อที่มีความคิดเห็น

อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพดีทำให้ผลผลิตมีราคาแพง และการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพเหมาะสมทำให้ได้ราคาต่ำลง ตามลำดับ

2.4 ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ เครื่องจักรที่ทันสมัยทำให้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้มากขึ้น รองลงมาคือ เครื่องจักรที่ทันสมัยช่วยลดเวลาในการผลิต เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ลดต้นทุนในการผลิต และเครื่องจักรที่ทันสมัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตตามลำดับ

2.5 ด้านการบริหารระบบ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วัตถุดิบที่มีอยู่ได้รับการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมาคือ มีการควบคุมระบบการผลิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และปรับกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รักษา กำลังการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า มีการควบคุมระบบการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีการระบุ ระเบียบ และมาตรฐานในการผลิต และมีการฝึกฝนทักษะในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตามลำดับ

3. ลักษณะส่วนบุคคลโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ระยะเวลาในการทำ การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และ รายได้ครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ .001 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้านบุคลากรมีผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้บริโภค มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านราคา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของเกษตรกร เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานตามที่คาดหวังไว้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคนอื่นๆ (2550) ที่ว่าปัจจัยกระตุ้นทางการตลาด ความหมายและขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ อันจะทำให้เข้าถึงปัญหาและสามารถปรับปรุงพัฒนาให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ได้ กลยุทธ์ทางการตลาดเป็นวิธีการใช้ปัจจัยกระตุ้นทางการตลาดให้เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย จากความหมายนี้ เป็นการใช้ปัจจัยกระตุ้น 4 ประการ 1) ผลิตภัณฑ์ 2) ราคา 3) การจัดจำหน่าย 4) การส่งเสริมการตลาด วิธีการพื้นฐานที่สร้างให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์จากลูกค้า โดยอาศัยโปรแกรมการตลาด จากความหมายนี้บอกให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการใช้กลยุทธ์การตลาด คือ กระตุ้นให้เกิดความ

ต้องการซื้อจากลูกค้าโดยอาศัยโปรแกรมการตลาด ซึ่งก็คือปัจจัยการตลาด 4 ประการนั่นเอง ปัจจัยกระตุ้นการตลาด คือ ตัวแปร ทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งเกิดจากการใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล สัมพันธ์พงศ์ (2555) เรื่อง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่การจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านที่มากที่สุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมา คือ ด้านราคา ด้านสถานที่การจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด คือ ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์รองลงมาคือ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ส่วนตรรกะของผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด ด้านราคา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด คือ ราคาที่เหมาะสม รองลงมาคือ มีการตีคูปองราคาอย่างชัดเจน และสามารถต่อรองราคาได้ ด้านสถานที่การจัดจำหน่าย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุดคือ ความสะอาดของสถานที่จัดจำหน่าย รองลงมาคือ สถานที่จัดจำหน่าย และความสะดวกในการเดินทาง ส่วนมีสถานที่จอดรถเพียงพอ มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด ด้านการส่งเสริมการตลาด ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุดคือ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ มีผลิตภัณฑ์ให้ทดลอง และมีเอกสารแนะนำผลิตภัณฑ์ส่วนพนักงานคอยอธิบายเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด

2. ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต รองลงมา คือ ด้านเงินทุน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัสดุ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารระบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรให้ความสำคัญกับเครื่องจักรที่ทันสมัยทำให้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้มากขึ้น เครื่องจักรที่ทันสมัยช่วยลดเวลาในการผลิต เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธ ไทยวรรณ (2555) ในกระบวนการผลิตสินค้าใดๆ ส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดผลผลิตที่ดี คือ คน เครื่องจักร วัตถุดิบ ถ้าส่วนประกอบทั้ง 3 ไม่บกพร่องสินค้าที่ผลิตได้ก็อยู่ในระดับมาตรฐานที่น่าเชื่อถือสำหรับผู้บริโภค สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิตุพงศ์ คันธวงศา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากผักตบชวาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า ด้านบริบทของโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากผักตบชวาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า สถานที่ตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีความเหมาะสม เพราะอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ และมีความจำเป็นมากในการจัดตั้งโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ส่วนเครื่องจักรที่ใช้ในการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาด้านคุณภาพและราคาของปุ๋ยอินทรีย์ ปัญหาฝุ่นละอองจากการปั่นวัตถุดิบ และปัญหากลิ่นจากการตากวัตถุดิบ ปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอดำเนินสะดวก

จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญ (F = 2.034 และ P > .05) ต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร ซึ่งแปลความหมายได้ว่า เกษตรกรที่มีคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูงเป็นผู้มีปัจจัยในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้านบุคลากร เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และการบริหารระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนนา มีละดคำ (2551) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกองทุนมูลโค-กระบือ ตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) กองทุนมูลโค-กระบือก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2548 โดยองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด โดยมีคณะกรรมการจัดการกองทุน 4 ฝ่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการฝ่ายบริหาร คณะกรรมการฝ่ายผลิต และพนักงานผลิตปุ๋ย คณะกรรมการฝ่ายการตลาดและขนส่ง และคณะกรรมการฝ่ายการเงิน-บัญชี 2) การดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนจนถึงปีปัจจุบัน (2551) มีกำไรคิดเป็นร้อยละ 25.43 พนักงานสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ด้วยตนเอง และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้เกี่ยวข้องและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งผู้ใช้ปุ๋ยได้ซื้อปุ๋ยราคาถูกทำให้ลดค่าใช้จ่าย 3) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยพาดให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และด้านการประชาสัมพันธ์ ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร แต่การผลิตมีอุปสรรคด้านสภาพอากาศในฤดูฝนที่ทำให้ปุ๋ยที่ผลิตแห้งช้า และ 4) แนวทาง การพัฒนาการบริหารจัดการปุ๋ยอินทรีย์ให้สำเร็จมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 4 ข้อ ได้แก่ การใช้วัตถุดิบที่แห้งในการผลิตปุ๋ย กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงงานของศูนย์การเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ

3. ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยรวมมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ (F = 2.034 และ P > .05) ได้แก่ ระยะเวลาในการทำการเกษตร และรายได้ครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการทำการเกษตร และรายได้ครัวเรือน มีผลต่อการจัดการคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา นวลแก้ว (2559) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีของผู้ปลูกมันฝรั่งในตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีของเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งในตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ รายได้ ต้นทุน แหล่งเงินทุนทางการเกษตร แรงงาน พื้นที่ที่ใช้ในการปลูก และระยะเวลาในการทำการเกษตร พบว่า มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ในการปลูกมันฝรั่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลมาศ ศรีนาค (2551) เรื่อง กระบวนการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ในนาข้าวของเกษตรกร อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบกระบวนการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ในนาข้าวของเกษตรกร จำแนกตามเพศของเกษตรกร ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายชั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนชั้นคือ ชั้นสนใจ ชั้นประเมินค่า ชั้นทดลองใช้ และชั้นยอมรับไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการบริหาร ปรับปรุงกฎระเบียบ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สารธรรมชาติ และการพัฒนาเกษตรอินทรีย์
2. ด้านบุคลากร พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกรโดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาความรู้และศักยภาพจากพื้นฐาน
3. จัดตั้งศูนย์การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และส่งเสริมการร่วมทุนระหว่าง ภาคเอกชนกับกลุ่มเกษตรกร ที่มีศักยภาพในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
4. จัดให้มีระบบการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในลักษณะ การศึกษาเชิงบันเทิง
5. จัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และฐานข้อมูล ที่ครอบคลุมและทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. ควรมีการต่อยอดการศึกษาโดยเลือกทำการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการที่มีต่อผลคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลทางงานวิจัยที่มีความหลากหลายมากขึ้น
3. ควรทำการศึกษาการปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของประชาชนจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การประยุกต์ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ ตลอดจนการเพิ่ม คุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กมลมาศ ศรีนาค. (2551). กระบวนการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ในนาข้าวของเกษตรกร
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.
- กาญจนา มีลาดคำ. (2551). การบริหารจัดการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ของกองทุนมูลโค-กระบือ ตำบล
ห้วยสามพาดอำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐพล ชันธไชย. (2557). Green. S. B. (1991). How many subjects does it take to do a
regression analysis? Multivariate Behavioral Research, 26, 499–510. วารสาร
เกษมบัณฑิต, 15(1), 17-31.
- เดลินิวส์. (2558). ผลิตภัณฑ์ทะลุเป้าเกิน 250,000 ตัน. สืบค้น เมษายน 2, 2559,
จาก <http://www.dailynews.co.th/agriculture/295731>.
- ทัศนีย์ อัดตนันท์ และประทีป วีระพัฒนนิรันดร์. (2556). ธรรมชาติของดินและปุ๋ย. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิตุพงศ์ คันธวงศา. (2553). การศึกษาการดำเนินงานโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากผักตบชวาของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย.
- พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์. (2555). พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริโภคและส่วนประสมทางการตลาด
ของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาวในจังหวัดนนทบุรี. นนทบุรี: วิทยาลัย
ราชพฤกษ์.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2555). การบริหารการผลิต. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วรัญญา นวลแก้ว. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีของ
ผู้ปลูกมันฝรั่งในตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย
1(1), 999-1009.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม
และ ไซเท็กซ์.
- สมคิด บางโม. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

An Application of Good Governance Principles in Customhouse Officer working, Prachuapkhirikhan

Rachen Samun

Master of Public Administration Program, Stamford International University

Corresponding Author: chensamun@yahoo.com

Received: April 23, 2019 Revised: June 21, 2019 Accepted: July 24, 2019

Abstract

This research aimed to study: 1) the level of application of the good governance principles of the customhouse officers working in Prachuapkhirikhan, and 2) the relationships between the customhouse officers' level of application and their understanding on the good governance principles. The samples were 130 customhouse officers in Prachuapkhirikhan. The research tools were analytical statistics such as percentage, mean and standard deviation. Chi-Square analysis and multiple regression analysis were also employed to analyze the data.

The research found that: 1) the application of the good governance principles by the customhouse officers at Prachuapkhirikhan was at the highest level; 2) the officers' understanding on the good governance principles was also at the highest level; 3) the officers' understanding of the good governance principles had the causal relationship with their practices of the principles in their work place with the significant level at .001.

Keywords: Application, Understanding, Prachuapkhirikhan Customhouse Officers

การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

ราเชน ชามัน

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Corresponding Author: chensamun@yahoo.com

ได้รับบทความ: 23 เมษายน 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 21 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 24 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าไคสแคว์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีการประยุกต์ในระดับมากที่สุด 2) ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด 3) ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การประยุกต์, ความรู้ความเข้าใจ, ข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

บทนำ

ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 24 ของโลก และมีมูลค่าการนำเข้าเป็นอันดับที่ 23 ของโลก ประเทศคู่ค้าหลัก ได้แก่ ประเทศจีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เป็นต้น และในการนำเข้าส่งออกนั้น หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ให้บริการนั้น คือ กรมศุลกากร ในแต่ละปีมีผู้ใช้บริการกรมศุลกากรทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด่านศุลกากรต่างๆ ท่าเรือ หรือท่าอากาศยาน เป็นจำนวนมาก และผู้บริการจะพบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป จนเกิดข้อเปรียบเทียบหรือข้อขัดแย้งต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ในเรื่องของจรรยาบรรณในการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การบริการที่ไม่มีความเป็นธรรม การเรียกหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด เป็นต้น ทำให้เกิดข้อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรจากผู้รับบริการอยู่เป็นประจำ ซึ่งกรมศุลกากรเห็นปัญหาด้านนี้และกำลังเร่งแก้ปัญหาด้านนี้อย่างเร่งด่วน เพื่อการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559)

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้า การป้องกันและปราบปรามการทำความผิดทางศุลกากร โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวง การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการส่งออก และการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรในทางศุลกากรต่อกระทรวง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกโดยมาตรการทางภาษีอากร การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร และการปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมศุลกากร, 2558)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด่านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของการปฏิบัติงานข้าราชการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) รายได้ และ 5) ประเภทผู้ใช้บริการ และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า และศึกษาตัวแปรตาม คือ การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร ได้แก่ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ 2) การตรวจสอบราคาสินค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจปล่อยสินค้า

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ.2559 จำนวน 241 ราย (ข้อมูลจากระบบทะเบียนผู้มาติดต่อกรมศุลกากร) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรทั้งหมด 130 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ความรับผิดชอบของด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพื้นที่ทั้งหมดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่สิงหาคม พ.ศ.2559 ถึง เมษายน พ.ศ.2560 เป็นระยะเวลา 9 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลของการปฏิบัติงานข้าราชการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) รายได้ และ 5) ประเภทผู้ใช้บริการ และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า และศึกษาตัวแปรตาม คือ การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร ได้แก่ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ 2) การตรวจสอบราคาสินค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจปล่อยสินค้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการด้านศัลยกรรมกระดูกและข้อที่เข้ารับบริการตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ.2559 จำนวน 241 ราย (ข้อมูลจากระบบทะเบียนผู้มาติดต่อกรรมศัลยกรรม)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มารับบริการด้านศัลยกรรม
 กระจกคิริขันธ์ จำนวน 241 ราย โดยใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ Green
 (ณัฐพล ชันธไชย, 2557, หน้า 17-31) ใช้หลักความน่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
 (Simple Random Sampling) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 130 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลจากเอกสารและแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และประเภท
ผู้ใช้บริการ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ลักษณะคำถามของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ด้านผลการประจวบศิริพันธ์ ได้แก่ 1) การตรวจสอบใบขึ้นสินค้า และเอกสารประกอบ 2) การตรวจสอบสิทธิประโยชน์ในการทางการค้า 3) การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร และ 4) การตรวจสอบปล่อยสินค้า ลักษณะคำถามของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบหาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความสมบูรณ์

2.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย โดยแต่ละข้อคำถามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมตามขั้นตอน ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม 2) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแล้วนำมาปรับปรุง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่านโดยนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \sum R/N$ โดย R = ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ และ N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ ค่า IOC ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.891

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยการโทรศัพท์สอบถามด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และแจกแบบสอบถามโดยผู้อื่นให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 ชุด กับประชากรที่เคยมาใช้บริการด้านศุลกากรประจวบศิริพันธ์ และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ มาตราตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และเชื่อถือได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและพรรณนาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage), การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูล

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับสำหรับทดสอบสมมติฐานลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square Analysis) และความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร ประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผลการวิจัย พบว่า

1. การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ 1) การตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการตรวจสอบราคาสินค้า มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านการตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านการตรวจสอบปล่อยสินค้า มีการประยุกต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 2) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 3) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านความโปร่งใส พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมในระดับมากที่สุด 6) ด้านความคุ้มค่า พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ 1) ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากร

ประจวบคีรีขันธ์ 4) ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านศุลกากรประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) เอกสารที่ควรจัดเตรียมในการนำเข้าสินค้า การจัดเตรียมเอกสารและปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการนำเข้าสินค้า สำหรับพิธีการชำระอากรปกติ พิธีการวางประกัน พิธีการขนถ่ายข้างลำ พิธีการคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร ต้องมีเอกสารประกอบ

1.2 ด้านการตรวจสอบราคาสินค้า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) เมื่อสินค้านำเข้าประเทศไทย ผู้นำเข้าต้องยื่นใบขนสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการนำเข้ากับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ท่าที่นำเข้า และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนุมิจิต บุรีรักษ์ (2551) เรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้าของกรมศุลกากรไทยที่มีต่อการนำเข้าของประเทศ การวิจัยมีผลการวิจัยพบว่า กรมศุลกากรได้มีการพัฒนาระบบด้านพิธีการนำเข้าส่งออกใหม่ทั้งระบบ โดยการพัฒนาได้ตระหนักถึงความรวดเร็วและการลดต้นทุนของผู้ประกอบการมากที่สุดและพบว่าเมื่อนำข้อมูลของสินค้าทั้งสองชนิดมาวิเคราะห์เป็นแบบจำลองเดียวกันจะทำให้ ผลลัพธ์ทั้งสอง มีผลต่อปริมาณการนำเข้าของผลิตภัณฑ์ในทิศทางตรงกันข้าม และเมื่อนำข้อมูลของสินค้าแต่ละชนิดมาทำการวิเคราะห์แยกกัน ผลลัพธ์แผ่นรีดร้อนทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้าได้จากการรีดร้อนไม่ชุบไม่เคลือบ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้ และการนำเข้าหลอดหรือท่อทำด้วยยางพบว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาไม่ส่งผลต่อปริมาณนำเข้าของสินค้านี้ดังกล่าว

1.3 การตรวจสอบพิกัด อัตราภาษีศุลกากร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) การตรวจสอบพิสูจน์การสำแดงข้อมูล คือ ขั้นตอนที่ 2 คือ การตรวจสอบพิสูจน์การสำแดงข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้นำเข้ายื่นมา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมลาภ พรหมศรี (2553) เรื่องผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารอยู่ในระดับสูง 2) ความคาดหวังและความพึงพอใจโดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังที่จะได้รับบริการต่างๆ ในระดับสูง 3) ปัญหาของการให้บริการของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 ที่พบได้แก่ ปัญหาเจ้าหน้าที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์น้อยและขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ปัญหาจากกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

1.4 การตรวจปล่อยสินค้า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมศุลกากร (2558) การตรวจและการปล่อยสินค้า คือ ขั้นตอนสุดท้ายคือการตรวจและปล่อยสินค้าจากอารักขาของศุลกากร ผู้นำเข้ายื่นใบขนฯ กับใบเสร็จรับเงินที่คลังสินค้าเพื่อการปล่อยสินค้าในขั้นนี้ข้อมูลของสินค้าถูกตรวจสอบความถูกต้องโดยละเอียดเพื่อระบุว่าสินค้านี้ต้องผ่านการเปิดตรวจหรือยกเว้นการตรวจ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันเพ็ญ จิระวิภา (2547) เรื่องประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลักการตรวจปล่อยของสำนักตรวจสอบอากร กรมศุลกากร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ข้าราชการสำนักตรวจสอบอากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ การทำงานเป็นทีม การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานและความร่วมมือของผู้ประกอบการ โดยปัจจัยเหล่านี้จะทำให้การตรวจสอบหลักการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ มีประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรยุทธ บุญมี (2541) เป็นผู้เริ่มใช้และให้คำกล่าวของ Good Governance ว่า “ธรรมรัฐ” ให้ความหมายว่า ความคิดธรรมรัฐเป็นการมอบอำนาจการเมือง การปกครองแบบใหม่ที่แข็งแกร่งแต่ให้มีการปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชน และให้มีลักษณะแยกย่อยมากขึ้น แนวคิดของธรรมรัฐ คือ การเป็นหุ้นส่วนกันในการบริหารและการปกครองประเทศ โดยรัฐ ประชาชน และเอกชน ซึ่งขบวนการนี้จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนิรุทธิ์ แดงหยง (2554) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรที่มีเพศ และกลุ่มงานแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ดีงาม มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใสสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยก

ตามสถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แยกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่เปิดโอกาสผู้รับบริการได้ซักถามและเข้ารับฟังเหตุผลตามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการทางศุลกากร สอดคล้องกับแนวคิดของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้ให้คำนิยามของธรรมาภิบาลว่า หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัว ภาคต่างประเทศ เพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน บุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีการเปิดเผยระยะเวลาแล้วเสร็จในการให้บริการแก่ผู้มารับบริการทราบ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2541) ได้ให้ความหมายหลักธรรมาภิบาล หรือการจัดการที่ดีโดยหลักสากลจะประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 2) ความโปร่งใส หมายถึง สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ 3) ความมั่นใจ หมายถึง การมีหลักการที่แน่นอนเป็นธรรมที่ทำให้สาธารณชนมั่นใจ

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความตระหนักและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสมัย คูศรีพิทักษ์ (2553) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการเงินและการคลัง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาล โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลในเขตจังหวัดสกลนคร จากผลการวิจัย พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า และประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกรมศุลกากรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่มีความรวดเร็ว มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ง่ายต่อการให้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ วาสนา ธรรมจักร (2550) เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน พบว่า 1) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ คือ การประเมินผลไม่สะท้อนสภาพการปฏิบัติงานจริง ประชาชนแสดงความคิดเห็นไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามระเบียบ ประชาชนยังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามข้อบังคับน้อย ประชาชนต่อต้านด้านระเบียบข้อบังคับ ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคณะผู้บริหาร และข้อบัญญัติต่างๆ มิได้บัญญัติจากสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม พบว่า กิจกรรมการพัฒนานั้นแต่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่มีแผนการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรม จริยธรรมชัดเจน และไม่มีกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน 3) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนไม่เข้าในการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงน้อย 4) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักการมีส่วนร่วม คือ แผนพัฒนาตำบลยังไม่ได้ตอบสนองและแก้ปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ยังไม่มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่เป็นรูปธรรม 5) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความรับผิดชอบ คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมิได้รักษาวินัย ตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด 6) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่า คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประหยัดพลังงานและสาธารณูปโภค เช่น การใช้ไฟฟ้า การใช้เครื่องปรับอากาศ

และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดแพร่ มี 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากร ด้านกระบวนการ และด้านบริการ

3. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรมกับหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ต่อการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้านบุคลากรประจวบคีรีขันธ์ เนื่องเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความชำนาญและเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย คูศรีพิทักษ์ (2553) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลสายปฏิบัติต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการเงินและการคลัง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาล โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเทศบาลในเขตจังหวัดสกลนคร จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านหลักความคุ้มค่า และประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง

3.2 ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ ด้วยความเสียสละ อดทน สอดคล้องกับแนวคิดของ ประมวล รุจนเสรี (2542) ได้ให้นิยามว่า ธรรมาภิบาลคือ การปรับวิธีคิด วิธีบริหารราชการของประเทศไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศไทยได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำร่วมกันจัดการ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมในการแก้ไขปัญหาพัฒนาเพื่อนำแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2551) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลายจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้านได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลาย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน บุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สามารถให้ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร พบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม 2) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีเพศ และกลุ่มงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความตระหนักและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ประสิทธิ์ ดำรงชัย (2543) เห็นว่า ธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ เป็นการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ Good Governance เป็นวาทกรรมทางการเมืองที่องค์กรเหนือรัฐ คือ ธนาकारโลกได้นำเสนอหยิบยื่นให้กลุ่มประเทศที่ 3 (ประเทศลูกหนี้) นับแต่ปลายคริสต์ศักราช 1980 เป็นต้นมา เพราะเล็งเห็นความไม่ได้มาตรฐานสากลในการบริหารบ้านเมืองของกลุ่มประเทศดังกล่าวอันเนื่องมาจากความไร้ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันของรัฐบาล โดยเฉพาะกลุ่มในประเทศแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาที่ส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินกู้จากธนาकारโลกเป็นสำคัญ โดยได้ให้คำนิยามความหมาย Good Governance ว่า ลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจรัฐได้ถูกใช้ในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อการพัฒนาในขณะที่ Commission on Global Governance ได้ให้คำนิยาม Governance ในเอกสารที่มีชื่อว่า Our Global Neighbourhood หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ได้กระทำลงหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะนำไปสู่การผสมผสานที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยการร่วมมือกันจัดการในเรื่องนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขต พื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตาม สถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลสถานศึกษาพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน ดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตาม ขนาดโรงเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ข้าราชการมีความรู้ความเข้าใจในด้านการนำหลักธรรมาภิบาล มาปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น
2. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดการออกแบบลักษณะงาน ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานให้ สอดคล้องเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของข้าราชการที่ปฏิบัติงาน
3. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ข้าราชการ ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงาน ตลอดจนถึงการให้โอกาสแสดงออกความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กรอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

1. ควรมีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการ ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. ควรชี้แจงสิทธิต่างๆ ที่ผู้รับบริการควรได้รับจากเจ้าหน้าที่ว่ามีสิทธิอะไรบ้าง และควรปฏิบัติ ตนอย่างไรในการมาติดต่อเจ้าหน้าที่ ณ จุดต่างๆ
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้รับบริการได้ทราบ ถึงลักษณะงาน และข้อกฎหมายต่างๆ ได้ง่ายขึ้น
4. ควรจัดสรรบุคลากรในการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ณ จุดต่างๆ ให้มีความเพียงพอต่อ ความต้องการของผู้รับบริการ
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ตามช่องทางต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
6. ในการตรวจสอบเอกสารปฏิบัติพิธีการ เจ้าหน้าที่ควรให้ความสนใจถึงรายละเอียดต่างๆ ของ เอกสารเพื่อความถูกต้องแม่นยำ

7. การตรวจปล่อยสินค้า เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจปล่อยควรมีความรู้ความชำนาญทั้งเรื่องเกี่ยวกับเอกสารที่มาประกอบในการตรวจปล่อย รายละเอียดของสินค้าว่าสินค้าที่ทำการตรวจปล่อยต้องมีการควบคุมจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและหลีกเลี่ยงการอนุโลมในข้อบังคับต่างๆ ในการตรวจปล่อยสินค้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพหรือสัมภาษณ์เจาะลึกควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมทุกมิติ

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมศุลกากร

เอกสารอ้างอิง

- กรมศุลกากร. (2558). นโยบายการกักตุนและส่งออกการที่ดี กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ฉลองนพ อัมพรัตน์. (2551). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอ
กมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). 100 ปี แห่งการปฏิรูประบบราชการและการพัฒนาการของอำนาจรัฐ
และอำนาจการเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ณัฐพล ชันธไชย. (2557). Green. S. B. (1991). How many subjects does it take to do a
regression analysis? Multivariate Behavioral Research, 26, 499–510. วารสาร
เกษมบัณฑิต, 15(1), 17-31.
- ณอมจิต บุรีรักษ์. (2551). การอำนวยความสะดวกทางการค้าของกรมศุลกากรไทยที่มีต่อ
การนำเข้าของประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย 2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญแห่งชาติดุทธศาสตร์กฎหมายประเทศไทย กรุงเทพฯ: สายธาร.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). การบริหารการจัดการที่ดี (Good Governance) กรุงเทพฯ: รักษา
ดินแดน.
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. (2543). ทิศทางของประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาลและแก้ไขปัญหาทุจริต
คอร์รัปชัน. ในการประชุมวิชาการเรื่อง ความสำเร็จและบทเรียนของประเทศต่างๆ ในการ
สร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) และการป้องกันปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน วันที่ 17
กุมภาพันธ์ 2543. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย: โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
และกรมวิเทศสหการ.
- ประเสริฐ อาสนาพิทย. (2550). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาพื้นฐาน
กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิสมัย คูศรีพิทักษ์. (2553). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- วาสนา ธรรมจักร. (2550). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
ข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- วันเพ็ญ จิระวิภา. (2547). ประสิทธิภาพในการตรวจสอบหลักการตรวจสอบของสำนัก
ตรวจสอบอากร กรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สมลาภ พรหมศรี. (2553). ผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ
ไร้เอกสาร ของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร
กรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนิรุทธ์ แดงหยง. (2554). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Satisfaction of users of the Center for Historical Studies of BANG RACHAN FORT Heroes Singburi Province

Juraratt Ramud

Students in Public Administration, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: juraratt.r@yahoo.com

Received: May 13, 2019 Revised: June 30, 2019 Accepted: July 27, 2019

Abstract

The purpose of this research was 1) to evaluate the satisfaction of tourists visiting the Center for Historical Study of Bang Rachan Fort Heroes Singburi Province. 2) to propose ways to improve the quality of service of the Center for Historical Studies of Bang Rachan Fort Heroes Singburi Province Using the Satisfaction Assessment Form, consisting of 150 people. The statistics employed in the study were percentage, mean, standard deviation.

The result revealed that 1) The satisfaction of users of the Center for Historical Studies of BANG RACHAN FORT Heroes Singburi. The overall image of visitors, tour guide was at high level. The Information and presentation of the museum was the high level. The location of the premises was at high level. And the Information and public relations were at high level. 2) The propose ways to improve the quality of service of the Center for Historical Studies of Bang Rachan Fort Heroes Singburi Province in terms of attendees should provide more souvenir shop. Tour Gide should explain about attractive places and should have more speaking skill. In term of places should provide sitting area and drinks vendor. In term of news and information should provide the signs for restroom and some important places.

Keywords: User Satisfaction, Historical Study Center, Bang Rachan Fort

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

จุฬารัตน์ ละมุด

นักศึกษาสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: juraratt.r@yahoo.com

ได้รับบทความ: 13 พฤษภาคม 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 30 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 27 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี และเพื่อเสนอแนะทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จำนวน 150 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการศึกษา พบว่า 1) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เข้าชมผลงาน อยู่ในระดับมาก ด้านเจ้าหน้าที่นำชม อยู่ในระดับมาก ด้านข้อมูลและการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ บริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม สะอาดเรียบร้อย อยู่ในระดับมาก และด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน พบว่า ด้านผู้เข้าชมผลงาน ควรปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มีมากขึ้น ด้านเจ้าหน้าที่นำชม ควรอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ด้านข้อมูลและการนำเสนอ ควรหาวิธีนำเสนอที่หลากหลายน่าสนใจ ด้านสถานที่ ควรเพิ่มที่นั่งบริเวณรอรับบริการให้เพียงพอ และควรมีร้านขายน้ำดื่ม ด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ควรเพิ่มป้ายแนะนำเดินไปจุดต่างๆ โดยเฉพาะป้ายเดินทางไปยังห้องน้ำ ป้ายแสดงจุดเน้นที่สำคัญๆ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ, ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์, ค่ายบางระจัน

บทนำ

จังหวัดสิงห์บุรีมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลานาน จึงมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินและน้ำเป็นอย่างมาก มีแม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตด้านประมงน้ำจืดที่สำคัญในภาคกลาง เป็นแหล่งผลิตปลาช่อนแม่น้ำที่มีชื่อเสียง และมีรสชาติอร่อยที่สุด เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ศาสนา และวัฒนธรรมที่สำคัญในหลายๆ แห่ง เช่น วัดพิบูลทองพระอารามหลวง อุทยานแม่ลามหาราชาอนุสรณ์และอนุสาวรีย์ วีรชนชาวบ้านบางระจัน ซึ่งบริเวณโดยรอบอนุสาวรีย์เป็นสวนรุกขชาติที่มีอนุสาวรีย์วีรชนชาวบ้านบางระจันเป็นจุดศูนย์กลางของอุทยาน อนุสาวรีย์วีรชนชาวบ้านบางระจัน มีผู้นำ 11 คนที่ได้ต่อสู้กับพม่าจนได้รับชัยชนะถึง 7 ครั้ง และพ่ายแพ้ในครั้งที่ 8 ก่อนกรุงศรีอยุธยาจะเสียแก่พม่าอยู่ในเขต ตำบลบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี (แผนพัฒนาจังหวัดสิงห์บุรี พ.ศ. 2557-2560)

อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน และอุทยานค่ายบางระจันมีพื้นที่ประมาณ 115 ไร่ เป็นสวนรุกขชาติเหมาะแก่การพักผ่อน จะเห็นอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจันตั้งเป็นรูปหล่อประติมากรรมของหัวหน้าชาววีรชนค่ายบางระจันทั้ง 11 คน สร้างโดยกรมศิลปากร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเปิดอนุสาวรีย์นี้เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2519 ค่ายบางระจันมีความสำคัญอย่างยิ่งทางประวัติศาสตร์ ผืนแผ่นดินแห่งนี้ได้บันทึกเหตุการณ์ความกล้าหาญและเสียสละของวีรชนไทย นับเป็นอนุสาวรีย์ที่มีความสำคัญแห่งหนึ่ง ค่ายบางระจันสร้างจำลองรูปแบบการสร้างค่ายในสมัยโบราณ และภายในบริเวณอนุสาวรีย์ยังมีอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ วีรชนค่ายบางระจัน จัดห้องนิทรรศการ โดยแบ่งออกเป็นห้องต่างๆ ประกอบด้วย ห้องแรก แสดงเรื่องค่ายบางระจัน เครื่องใช้โบราณที่ขุดพบ แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย ห้องที่สอง จัดแสดงมรดกเมืองสิงห์บุรี แสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองสิงห์บุรีและของดีเมืองสิงห์บุรี ปัจจุบันอุทยานมีการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน เป็นนิทรรศการถาวรเพิ่มเติม แบ่งส่วนจัดแสดงเป็น 11 โซน ได้แก่ โซนที่ 1 รู้รักสามัคคี ผ่านพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงพระราชดำรัสไว้ โซนที่ 2 กรุงศรีอยุธยา แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญและหุ่นจำลองซากปรักหักพัง โซนที่ 3 อุโมงค์เวลาและห้องฉายภาพยนตร์ โซนที่ 4 บางระจัน อุข้าวอุ่น้ำ จำลองชัยภูมิของหมู่บ้าน แผนที่เส้นทางรวมพล โซนที่ 5 จำลองการสร้างค่าย ยุทธวิธีที่ชาวบ้านบางระจันหลอกทหารพม่ามาฆ่า โซนที่ 6 จำลองการฝึกรบ เรือไทย ยุงข้าว และการทำเครื่องมือในค่าย โซนที่ 7 จำลองวิหารของพระอาจารย์ธรรมโชติ และภาพวาด 3 มิติ โซนที่ 8 จำลองการรบครั้งที่ 1-4 พร้อมห้องฉายภาพยนตร์ขนาดเล็ก โซนที่ 9 จำลองการรบครั้งที่ 5-8 พร้อมห้องฉายภาพยนตร์ขนาดเล็ก จัดแสดงอาวุธ โซนที่ 10 จัดแสดงประวัติวีรชนแต่ละท่าน ประวัติความเป็นมาของอุทยาน ผ่านเลเซอร์ โซนที่ 11 ทรงดับทุกขในสังคัมไทย ประวัติศาสตร์ผืนแผ่นดินไทย และภาพกรุงศรีอยุธยา ซึ่งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดสิงห์บุรี

ในปัจจุบันกระแสพิพิธภัณฑ์มีการตื่นตัวอย่างมาก มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งวัด โรงเรียน ชุมชน มีความประสงค์ที่จะจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เป็นของตนเอง ในขณะเดียวกันนโยบายของรัฐและความต้องการของสังคมได้สร้างความคาดหวังว่า พิพิธภัณฑ์เหล่านี้จะเป็นองค์กรใหม่ที่มีบทบาทสำคัญทางสังคม วัฒนธรรมหลายด้าน เช่น เป็นทั้งแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น เป็นกลไกที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสร้าง

อัตลักษณ์ของตนเอง ตระหนักในคุณค่าและเกิดความภูมิใจในถิ่นกำเนิดและประวัติศาสตร์เรื่องราวชีวิตของตนเอง นอกจากนี้มีความคาดหวังว่าพิพิธภัณฑ์จะสร้างรายได้ให้ท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ (จาระไน ไชโยธา, 2557, หน้า 16-30) ซึ่งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งจัดแสดงประวัติความเป็นมาของวีรชนค่ายบางระจันและวิถีชีวิตของชาวบางระจันในอดีตที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวในลักษณะพิพิธภัณฑ์ที่มีการแข่งขันสูง ดังนั้น พิพิธภัณฑ์จึงไม่ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บริการว่าต้องการด้านใดที่จะทำให้การบริการของพิพิธภัณฑ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และพยายามที่จะทำให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวโดยการพัฒนารูปแบบการให้บริการของพิพิธภัณฑ์ในด้านต่างๆ ซึ่งจากการที่นักศึกษาได้ทำงานในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญและมีความสนใจในเรื่องของประสิทธิภาพการให้บริการของพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากในปัจจุบันความต้องการของผู้ใช้บริการนั้นมีอย่างไม่จำกัด โดยเป็นความต้องการที่อยากให้ตนเองได้รับประโยชน์มากที่สุด นั่นคือ ความสะดวกสบาย ซึ่งมาจากสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพิพิธภัณฑ์ สภาพแวดล้อมที่ดูสะอาดตา ปัจจัยอื่นๆ รวมถึงวิทยากรที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ การพัฒนาทางเทคโนโลยีสื่อจัดแสดงและความปลอดภัยทางทรัพย์สินและสถานที่ทำให้ระบบการให้บริการของพิพิธภัณฑ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและระบบมีลต์มีเดียมีรูปแบบภาพลักษณ์ที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานที่ให้ความรู้ประจำจังหวัด จึงเป็นที่มาของการจัดทำโครงการงานสหกิจศึกษาและงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยการให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการให้บริการภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ฯ ซึ่งผลจากการศึกษาข้างต้น จะสามารถนำมาสู่การเสนอแนวทางในการพัฒนารูปแบบการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ค่ายบางระจันได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านการชมผลงานที่จัดแสดง ด้านเจ้าหน้าที่นำชม ด้านการนำเสนอรายละเอียดของศูนย์ข้อมูล ด้านสถานที่ และด้านการประชาสัมพันธ์ของศูนย์ข้อมูลในเชิงบวก

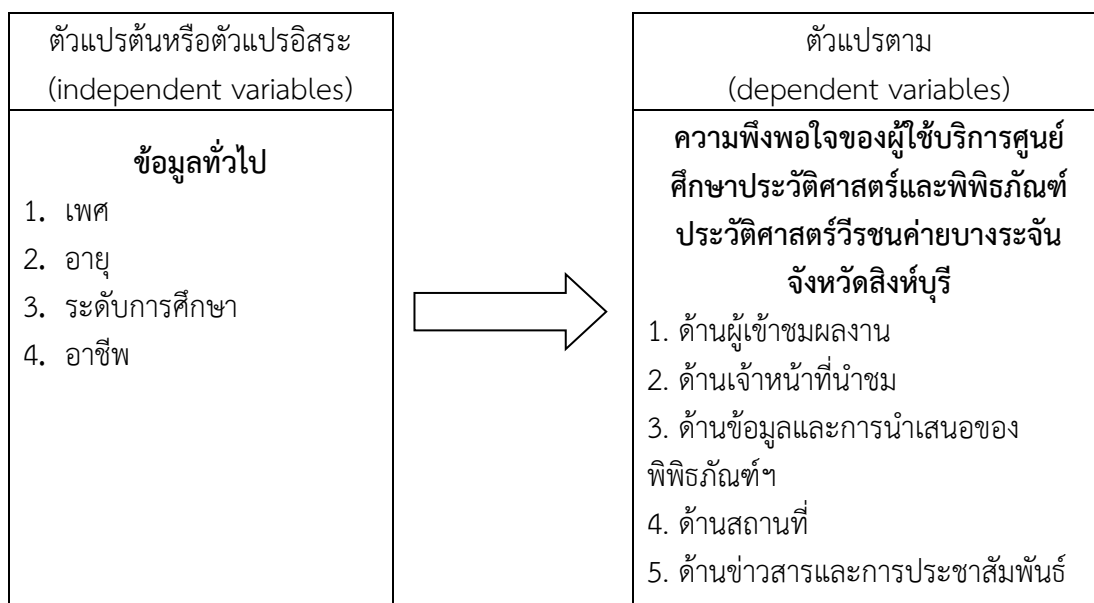
การบริการ หมายถึง การกระทำหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ให้ได้รับความพึงพอใจตามความมุ่งหมาย เนื่องจากผลสำเร็จของการบริการขึ้นอยู่กับ “ความพึงพอใจ” ซึ่งเป็นเรื่องของ “ความรู้สึก” จึงไม่มีหน่วยวัด

พิพิธภัณฑ์และการจัดการพิพิธภัณฑ์ หมายถึง การจัดเก็บ รวบรวม สงวนรักษา เพื่อการนำเสนอวัตถุอันมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของวีรชนชาวบ้านบางระจัน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและความเพลิดเพลินของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันจังหวัดสิงห์บุรี

การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในงานบริการ หมายถึง การแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่หรือข้อร้องเรียนของนักท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจและรู้สึกชื่นชมในทันที

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในครั้งนี้ผู้จัดทำได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 150 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เข้าชมผลงาน 2) ด้านเจ้าหน้าที่นำชม 3) ด้านข้อมูลและการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ 4) ด้านสถานที่ 5) ด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ แบบสอบถามเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการแปลผลคะแนนของความพึงพอใจนั้นใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5 ช่วง จากการคำนวณตามสูตรหาความกว้างของอัตราภาคชั้น และผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คะแนนระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 แปลผลว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 แปลผลว่า มีความพึงพอใจมาก
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 แปลผลว่า มีความพึงพอใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 แปลผลว่า มีความพึงพอใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 แปลผลว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวม ค้นคว้า ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของนักท่องเที่ยว

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แบบประเมินความพึงพอใจ (Questionnaire) สำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยัง ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยผู้จัดทำโครงการจะทำการรวบรวมแบบประเมินความพึงพอใจที่ได้แบบวันต่อวัน ซึ่งเก็บข้อมูลได้ตามจริงที่จำนวน 150 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ในการตอบและนำแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล มีวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางคอมพิวเตอร์ และนำเสนอด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับข้อคำถามแบบเปิด (Open ended Question) ใช้วิธีการวิเคราะห์จากเนื้อหา (Contents Analysis) โดยจับเนื้อหาที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันมาอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อการสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย คิดเป็น ร้อยละ 51.30 ปี มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.70 มีการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็น ร้อยละ 74.70 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 72.70 ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เข้าชมผลงาน 2) ด้านเจ้าหน้าที่นำชม 3) ด้านข้อมูลและการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ 4) ด้านสถานที่ 5) ด้านข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านผู้เข้าชมผลงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกจากมากไปน้อย ได้แก่ ความประทับใจในการเข้าชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$, S.D = 0.80) รองลงมาเป็น ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการเข้าชมครั้งนี้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D = 0.69) และก่อนเข้าชม ท่านมีความรู้เรื่องนี้เพียงใด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$, S.D = 0.90)

1.2 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านเจ้าหน้าที่นำชม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x} = 4.06$, $S.D = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสามารถและเทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, $S.D = 0.76$) และการสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่น่าสนใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, $S.D = 0.75$)

1.3 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านข้อมูลและการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $S.D = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกจากมากไปน้อย ได้แก่ การนำเสนอด้วยเทคนิคสมัยใหม่ การสร้างสรรค์แวดล้อม และการบรรยายภายในห้องจัดแสดงให้เกิดความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, $S.D = 0.78$) รองลงมาเป็นข้อมูลที่น่าสนใจละเอียด ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, $S.D = 0.72$) และรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจและมีความต่อเนื่องของการจัดแสดงข้อมูล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, $S.D = 0.73$)

1.4 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, $S.D = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกจากมากไปน้อย ได้แก่ บริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม สะอาดเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$, $S.D = 0.69$) รองลงมาเป็นพื้นที่จอดรถมีเพียงพอและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, $S.D = 0.78$) และมีแผนผัง ป้ายสื่อเส้นทางจุดให้บริการชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, $S.D = 0.81$)

1.5 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, $S.D = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกจากมากไปน้อย ได้แก่ จุดจำหน่ายของที่ระลึกและบริการสินค้ามีความน่าสนใจและเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$, $S.D = 0.76$) รองลงมาเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ การปฏิบัติตนในการเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, $S.D = 0.82$) และ เอกสาร แผ่นพับและข้อมูลที่ได้รับประกอบการเข้าชมพิพิธภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, $S.D = 0.77$)

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน มีปัจจัยที่ครบถ้วนที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการแต่มีสิ่งที่ควรเพิ่มเติมและปรับปรุงเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการมากยิ่งขึ้นดังนี้

3.1 ด้านผู้เข้าชมผลงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ครบ แต่ควรปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านเจ้าหน้าที่นำชม ควรมีการอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ความรู้มากขึ้น

3.3 ด้านข้อมูลและการนำเสนอ ข้อมูลความรู้ด้านประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจน่าเรียนรู้มาก ควรหาวิธีนำเสนอออกที่หลากหลายน่าสนใจ

3.4 ด้านสถานที่ ควรเพิ่มที่นั่งบริเวณรอรับบริการให้เพียงพอ และปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้น ควรมีร้านขายน้ำดื่มราคาประหยัดสำหรับให้บริการตามจุดต่างๆ

หรือมีตู้น้ำเย็นสำหรับการให้บริการ เพราะในบางครั้งมีผู้เข้าชมจำนวนมากทำให้จุดบริการน้ำดื่มไม่เพียงพอกับความต้องการ

3.5 ด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ควรเพิ่มป้ายแนะนำเดินไปดูจุดต่างๆ โดยเฉพาะป้ายเดินทางไปห้องน้ำ ป้ายแสดงจุดเน้นที่สำคัญๆ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านผู้เข้าชมผลงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความประทับใจในการเข้าชมภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์จากการเข้าชมในครั้งนี้อยู่ในระดับมากและอันดับท้าย คือ ก่อนเข้าชมผู้เข้าชมมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สายสืบหอศิลป์, นามแฝง (2552) กล่าวว่า ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ได้นำเทคนิคทันสมัยมาใช้ในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่สนใจของผู้เข้าชม ซึ่งสามารถเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันกับการได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้แก่ผู้ชมทุกเพศทุกวัย

1.2 ด้านเจ้าหน้าที่นำชม พบว่า ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจคือ ความสามารถและเทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (Moutinho, 1987; Whipple & Thach, 1988) จากมุมมองในด้านการคาดหวังและประสบการณ์ที่กำลังพูดถึงนี้ เราอาจจะให้คำจำกัดความของคำว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการเปรียบเทียบกันระหว่างความคาดหวังต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการได้รับกับประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน

1.3 ด้านข้อมูลและการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ฯ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการนำเสนอด้วยเทคนิคสมัยใหม่ การสร้างสรรค์แวดล้อมและการบรรยายภายในห้องจัดแสดงให้เกิดความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นข้อมูลที่น่าสนใจละเอียด ชัดเจน อยู่ในระดับมาก และอันดับท้ายคือ รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจและมีความต่อเนื่องของการจัดแสดงข้อมูล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สายสืบหอศิลป์, (นามแฝง, 2552) กล่าวว่า นิทรรศการ (Exhibition) ว่าเป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ ทำหน้าที่มากกว่าการสื่อสาร คือ มีหน้าที่เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และมีหน้าที่ทางสังคมด้วยจากมุมมองนี้การจัดนิทรรศการเป็นลักษณะพื้นฐานของการเป็นพิพิธภัณฑ์ซึ่งได้ผ่านการพิสูจน์มาอย่างยาวนานว่าเป็นสถานที่ ที่ยอดเยี่ยมสำหรับการรับรู้ทางประสาทสัมผัส โดยการนำเสนอวัตถุที่จัดแสดงให้รับชม การสาธิต การนำวัตถุที่มีคุณค่าทางจิตใจ เช่น ศาสนาวัตถุมาจัดแสดง เป็นต้น

1.4 ด้านสถานที่ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจบริเวณอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม สะอาดเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นที่จอดรถมีเพียงพอและปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับท้ายมีแผนผัง ป้ายสื่อเส้นทาง

จุดให้บริการชัดเจน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดการพิพิธภัณฑ์ “Running a Museum: A Practical Handbook” ของ สายสืบหอศิลป์, (นามแฝง, 2552) ได้กล่าวถึงการจัดการพิพิธภัณฑ์ว่า พิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพื่อสาธารณประโยชน์และประสบความสำเร็จ พิพิธภัณฑ์ควรมีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของสังคม การบริหารจัดการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมจะต้องมีการจัดการอย่างเหมาะสม

1.5 ด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจุดจำหน่ายของที่ระลึกและบริการสินค้ามีความน่าสนใจและเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ การปฏิบัติตนในการเข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์อยู่ในระดับมาก และอันดับท้ายเอกสาร แผ่นพับและข้อมูลที่ได้รับประกอบกับการเข้าชมพิพิธภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพิพิธภัณฑ์บ้านไทย จิม ทอมป์สัน รูปแบบของการจัดนิทรรศการและกิจกรรมสร้างสรรค์ ก็จะมีรูปแบบที่เจาะจงไปที่กลุ่มเหล่านี้ เช่น การประชาสัมพันธ์ที่ใช้สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คต่างๆ เช่น เฟสบุ๊ก อินตาแกรม เป็นต้น การจัดกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน มีปัจจัยที่ครบถ้วนที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการแต่มีสิ่งที่ควรเพิ่มเติมและปรับปรุงเพื่อให้ความพึงพอใจต่อการให้บริการมากยิ่งขึ้นดังนี้ ได้แก่ 1) ด้านผู้เข้าชมผลงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ครบ แต่ควรปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มีมากขึ้น 2) ด้านเจ้าหน้าที่นำชม ควรมีการอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ความรู้มากขึ้น 3) ด้านข้อมูลและการนำเสนอ ข้อมูลความรู้ด้านประวัติศาสตร์ที่น่าเสนอน่าเรียนรู้มาก ควรหาวิธีนำเสนอออกที่หลากหลายน่าสนใจ 4) ด้านสถานที่ ควรเพิ่มที่นั่งบริเวณรอรับบริการให้เพียงพอ และปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้น ควรมีร้านขายน้ำดื่มราคาประหยัดสำหรับให้บริการตามจุดต่างๆ หรือมีตู้น้ำเย็นสำหรับการให้บริการ 5) ด้านข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ควรเพิ่มป้ายแนะนำเดินไปจุดต่างๆ โดยเฉพาะป้ายเดินทางไปห้องน้ำ ป้ายแสดงจุดเน้นที่สำคัญ แม้ว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันก็ควรมีการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตเจริญ ศรีขวัญ (2561) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการงานนำชมพิพิธภัณฑ์ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า ควรเพิ่มเติมและปรับปรุงเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการมากยิ่งขึ้น ดังนี้ 1) ควรปรับปรุงให้มีร้านขายของที่ระลึกให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้น 2) ควรเพิ่มที่นั่งบริเวณรอรับบริการให้เพียงพอ 3) ควรมีร้านขายน้ำดื่มราคาประหยัดสำหรับให้บริการตามจุดต่างๆ ที่เป็นพิพิธภัณฑ์ กลางแจ้ง หรือมีตู้น้ำเย็นสำหรับการให้บริการ เพราะในบางครั้งมีกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาเข้ามาเข้าชมจำนวนมาก ทำให้จุดบริการน้ำดื่มไม่เพียงพอกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้การวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวตั้งใจมาท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นในการบริหารจัดการควรรักษามาตรฐานการให้บริการไว้ให้อยู่ในระดับมากและมากขึ้น โดยมีการพัฒนาการบริหารจัดการพร้อมกันไปทุกด้านอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องทางสื่อต่างๆ อาทิ เว็บไซต์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ หรือจัดทำเป็นวารสารของแหล่งท่องเที่ยว

3. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรผู้ทำหน้าที่ให้บริการตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีระบบการควบคุมและประเมินผลเป็นอย่างดี

4. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีบริการไว้ในระดับมากและมากขึ้น ร้านบริการอาหารและเครื่องดื่ม ควรจัดให้มีจำนวนพอเพียง สะอาดปลอดภัย มีผู้รับผิดชอบดูแลอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมในเชิงภูมิทัศน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันอย่างเป็นระบบ

2. ควรมีการประเมินผลความพึงพอใจและความต้องการของผู้รับบริการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนและพัฒนาการบริหารงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จระไน ไชยโยธา. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). การจัดการพิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง: กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริกยูนพันธ์. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ, 16(1), 16-30.
- จิตเจริญ ศรีขวัญ. (2561). รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการงาน นำชมพิพิธภัณฑ์ ปีงบประมาณ 2561 สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน). ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สายสืบทอดศิลป์, นามแฝง. (2552). พิพิธภัณฑ์เมืองกลางช่วงนคร การเริ่มต้นของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นของ ท.นครลำปาง. สืบค้น เมษายน 25, 2560, จาก <http://www.lannapost.net/nwesspacial-1.htm>
- Moutinho, L. (1987). Consumer Behaviour in Tourism. *European Journal of Marketing*, 21(10), 5-44.
- Whipple, T., & Thach, S. (1988, October). Group Tour Management: Does Good Service Product Satisfied Customer?. *Journal of Travel Research*, 27(2), 16-21.

Effectiveness of Inmate Control Management of Prisons in Area 7

Parinya Sretanyakeaw

Master of Public Administration Program, Stamford International University

Corresponding Author: nong_plus1@hotmail.com

Received: April 30, 2019 Revised: June 27, 2019 Accepted: July 17, 2019

Abstract

This research aims to 1) study the level of the effectiveness of inmates control management of prisons in area 7, and 2) study the administrative factors with a rational relationship with the level of the effectiveness of inmate control management of prisons in area 7. The samples used in this study were 170 correctional officials who serve in Prison 7 from 10 prisons. The data were analyzed by using descriptive statistics: percentage, mean, standard and deviation as well as inferential statistics which were chi-square statistics and multiple regression analysis.

The research results were as follows: 1) the overall aspect of the effectiveness of inmate control management of prisons in area 7 was at the highest level. When it was considered into each aspect, the highest level was drug free and peacefulness of inmate control. The highest effectiveness was jail breaking prevention. 2) The overall picture of administrative factors of inmate control management of prisons in area 7 was at the highest level. When considering each side, the arrangement was shared values, skills, personnel, administrative system, operation system, organization strategy, and organization structure respectively. 3) Management factor regarding organization strategy, organization structure strategy, and administrative system has causal relationship with inmate control management of prisons in area 7 which was significant at .001. In addition, skill aspect has causal relationship with the effectiveness of inmate control management which was at the significant level of .01.

Keywords: Effectiveness, Management, Inmates Control

ประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7

ปริญญญา ศรีธัญญแก้ว

นักศึกษาลัทธิรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Corresponding Author: nong_plus1@hotmail.com

ได้รับบทความ: 30 เมษายน 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 27 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 17 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 2) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำเขต 7 จำนวน 10 เรือนจำ จำนวน 170 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำในเขต 7 ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ ควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี 2) ปัจจัยการบริหารในการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ ค่านิยมร่วม ทักษะ บุคลากร รูปแบบการบริหารจัดการ ระบบการปฏิบัติงาน กลยุทธ์องค์กร และโครงสร้างองค์กร 3) ปัจจัยการบริหารด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร และด้านรูปแบบการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านทักษะมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การบริหาร, การควบคุมผู้ต้องขัง

บทนำ

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรมและอยู่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรมและราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์มีภารกิจหลัก 2 ประการคือ ควบคุมและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังตามหลักมาตรฐานสากลและพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้ครอบคลุมถึงการแก้ไขปัญหายาเสพติดฯ และโทรศัพท์มือถือในเรือนจำ (กรมราชทัณฑ์, 2558, หน้า 6-8) กระบวนการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์คือ การปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลหรือการบังคับคดี ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าพนักงานเรือนจำ มีวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนีและลงโทษหรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้สามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี โดยมีกระบวนการปฏิบัติที่ต่อเนื่องนับจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ จนถึงการปล่อยตัวผู้ต้องขัง ครอบคลุมภารกิจด้านการจัดบริการ อบรมแก้ไขและควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยและไม่หลบหนีภายใต้หลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎหมายและระเบียบต่างๆ ควบคู่ไปกับหลักวิชาการการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขัง และการจัดอบรมสัมมนาให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำทุกคนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน (กรมราชทัณฑ์, 2559)

กรมราชทัณฑ์มีแผนปฏิรูปราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2559-2562 ที่เกิดจากการมีปัญหการบริหารงานภายใน เช่น ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 300,000 คน ในขณะที่เรือนจำรองรับได้เพียง 110,000 คน สภาวะดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมและการแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขัง ปัญหาไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขังดังกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ 11,000 คน แต่ต้องมีการปฏิบัติงานต่อผู้ต้องขัง 300,000 คน ปัญหาเรือนจำเก่า ชำรุด ทรุดโทรมและแออัด และการใช้เรือนจำเป็นฐานบัญชาการค่ายาเสพติดฯ ปัญหาด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ดูแลผู้ต้องขังเพียง 190,000 คน ในขณะที่มีผู้ต้องขังที่ต้องควบคุมดูแลกว่า 300,000 คน ผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่อาจส่งผลให้กรมราชทัณฑ์ต้องควบคุมดูแลผู้ต้องขังต่างชาติมากขึ้น รวมทั้งความคาดหวังของสังคมและประชาชนต่อการยกระดับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในมิติต่างๆ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล (กรมราชทัณฑ์, 2558, หน้า 1)

การบริหารงานเรือนจำในปัจจุบันยังมีปัญหาการควบคุมดูแลผู้ต้องขังหลายอย่างทั้งปัญหาผู้ต้องขังหลบหนีภายในเรือนจำและหลบหนีภายนอกเรือนจำ การลักลอบนำยาเสพติดฯ และโทรศัพท์มือถือเข้าภายในเรือนจำ เป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกับปัญหายาเสพติดฯ ที่แพร่ระบาดในสังคมหากภายในสังคมและภายในเรือนจำ มีอุปสงค์ด้านยาเสพติดฯ หรือมีความต้องการใช้ยาเสพติดฯ จึงเกิดอุปาทานขึ้นเพราะเนื่องจากมีผลตอบแทนสูง ปัญหายาเสพติดฯ ในเรือนจำเป็นปัญหาที่ซ้ำซากไม่สามารถแก้ไขได้หมดในระยะเวลาอันสั้น เพราะเรือนจำ เปรียบเสมือนแหล่งการค้ายาเสพติดฯ แหล่งใหญ่ที่มีทั้งผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย และผู้เสพอยู่ด้วยกัน (กรมราชทัณฑ์, 2559)

ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังมากกว่า 19 ปี ทำให้ได้รับรู้ปัญหาผู้ต้องขังหลบหนีและการก่อความไม่สงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ เช่น การก่อการจลาจล การก่อความวุ่นวายการประท้วง การทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือผู้อื่น การทำร้ายชีวิตและร่างกาย การจับและทำร้ายตัวประกัน และการกระทำผิดระเบียบวินัยภายในเรือนจำ เป็นต้น ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด การปล่อยปละละเลยให้เรือนจำมีสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการควบคุมดูแล

แก้ไขและพัฒนาผู้ต้องขัง ความหย่อนยานในเรื่องระเบียบวินัยของเจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ต้องขัง และปัญหาอื่นๆ เรือนจำกลางเขาบิน ซึ่งเป็นเรือนจำความมั่นคงสูงสุดที่รับผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่ยังเคลื่อนไหวเกี่ยวข้องกับยาเสพติดฯ หรือผู้ต้องขังยากต่อการปกครองทั่วประเทศที่ต้องควบคุมดูแลเป็นพิเศษในแดนความมั่นคงสูงสุด (Supermax) โดยกรมราชทัณฑ์มีข้อกำหนดสำหรับการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงสุด ผู้ต้องขังที่ย้ายมาคุมขังที่เรือนจำกลางเขาบินให้เรือนจำกลางเขาบินดำเนินการสอบสวนขยายผล เพื่อเป็นข้อมูลให้เรือนจำฝ่ายย้ายดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขังและทางอาญาตามความผิดของผู้ต้องขังนั้นๆ และรายงานกรมราชทัณฑ์ทราบตามระเบียบ จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงปัญหาต่างๆ ในการบริหารงานเรือนจำในการสอบสวนขยายผลหรือสอบหาข้อเท็จจริงดังกล่าว

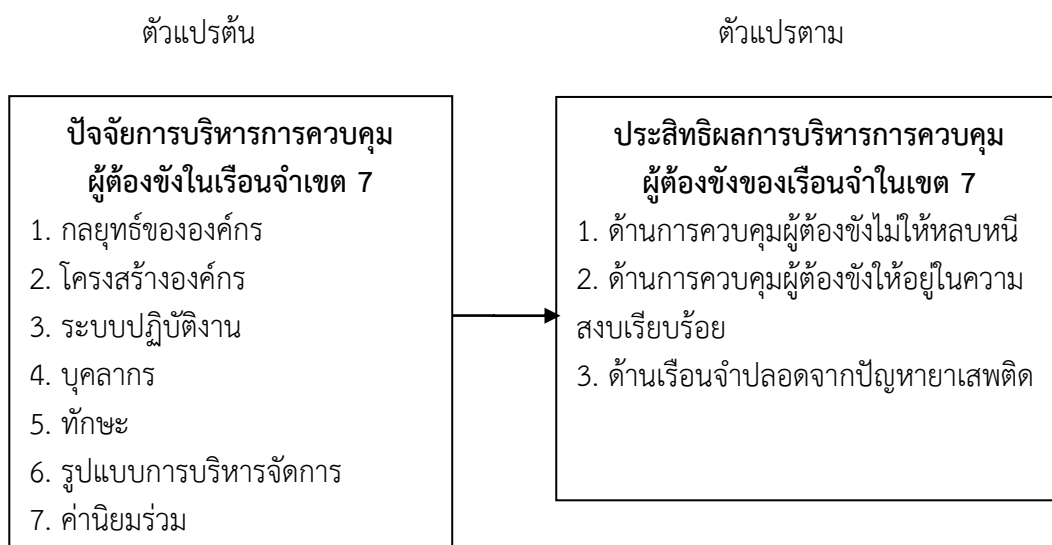
จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้อำนวยการส่วนควบคุมและทัณฑปฏิบัติเรือนจำกลางเขาบิน เกิดแรงบันดาลใจในการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำ รวมทั้งปัจจัยในการบริหารงานเรือนจำโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลแนวคิดและทฤษฎีปัจจัยการบริหารของ McKinsey 7 – S Framework มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยผลการศึกษาที่ได้จะนำไปปรับใช้ในองค์กรเรือนจำตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่มีลักษณะการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารเรือนจำต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำ ในเขต 7
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี ด้านการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย และด้านเรือนจำปลอดจากปัญหายาเสพติดและศึกษาปัจจัยการบริหาร 7 ประการ ได้แก่ กลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างขององค์กร ระบบปฏิบัติงาน บุคลากร ทัชชะ รูปแบบการบริหารจัดการ และค่านิยมร่วม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการเรือนจำในเขต 7 จำนวน 170 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการเรือนจำในเขต 7 จำนวน 170 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของ Green (ณัฐพล ชันธไชย, 2557, หน้า 17-31) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น จึงสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Check List) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5) ตำแหน่ง/ระดับ และ 6) อายุราชการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำเขต 7 ปัจจัยการบริหาร 7 ประการ ได้แก่ กลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างองค์กร ระบบปฏิบัติงาน บุคลากร ทักษะ รูปแบบการบริหารจัดการ และค่านิยมร่วม ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 35 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ได้แก่ ด้านการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี ด้านการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย และด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาอาชญากรรม ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบริหารระบบการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7

2.2 คุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC = 1.00

2.2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.983

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นข้าราชการเรือนจำในเขต 7 โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 170 คน ซึ่งใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และติดตามเก็บกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 30,001-40,000 บาท มีตำแหน่ง/ระดับชำนาญการ/อาวุโส และมีอายุราชการ 21-30 ปี ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำในเขต 7 ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ และควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนีภายในเรือนจำได้ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี โดยเคร่งครัด เรือนจำมีมาตรการป้องกันผู้ต้องขังหลบหนีไว้อย่างชัดเจน และมีการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนีไปจากสถานที่อื่นที่กำหนดอาณาเขตเป็นเรือนจำได้ มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ได้แก่

เจ้าหน้าที่เรือนจำสามารถติดตามจับกุมตัวผู้ต้องขังได้ภายใน 48 ชั่วโมง หากเกิดกรณีผู้ต้องขังหลบหนีไปจากการควบคุม

1.2 ด้านควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย ในภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้ต้องขังประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบวินัยของเรือนจำ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนป้องกันและระงับเหตุร้ายภายในเรือนจำ และผู้ต้องขังไม่ก่อเหตุร้ายหรือก่อความวุ่นวายภายในเรือนจำ และมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีบทลงโทษและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่กระทำผิดกฎหมายระเบียบวินัยของเรือนจำอย่างเหมาะสม และมีการเตรียมแผนป้องกันและระงับเหตุร้ายภายในเรือนจำ

1.3 ด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติศา ในภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ การตรวจสอบสภาวะเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่พบสารเสพติศา เจ้าหน้าที่เรือนจำจุ่มตรวจค้นภายในเรือนจำเป็นประจำตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด การตรวจสอบผู้ต้องขังไม่พบสารเสพติศา และมีการรายงานผลการจุ่มตรวจค้นภายในเรือนจำทุกครั้งตามความเป็นจริง และมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีหน่วยงานภายนอกเข้าจุ่มตรวจค้นภายในเรือนจำเป็นกรณีพิเศษตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

2. ปัจจัยการบริหารในการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ คำนิยมร่วม ทักษะ บุคลากร รูปแบบการบริหารจัดการ ระบบการปฏิบัติงาน กลยุทธ์องค์กร และโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ โดยพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านกลยุทธ์องค์กร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แผนกลยุทธ์ของเรือนจำมีความสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของเรือนจำ แผนกลยุทธ์ของเรือนจำมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของเรือนจำ เรือนจำมีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และแผนกลยุทธ์ของเรือนจำมีความชัดเจน สามารถถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้

2.2 ด้านโครงสร้างองค์กร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรือนจำจัดแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น ส่วน/ฝ่าย/งาน/หมวด/เจ้าหน้าที่ได้อย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เรือนจำจัดแบ่งโครงสร้างเวรรักษาการณ์ออกเป็นเวรตรวจ/พัศดีเวร/ลูกเวร ได้อย่างครบถ้วน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ ตามภารกิจไว้อย่างชัดเจน สายการบังคับบัญชาตามโครงสร้างการบริหารงานของเรือนจำมีความชัดเจน และมีการประสานความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานระหว่างแต่ละส่วน/ฝ่าย/งาน/หมวดและระดับเจ้าหน้าที่

2.3 ด้านระบบการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการตรวจนับยอดผู้ต้องขังอย่างน้อยครบทุก 5 เวลา ตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีการเก็บรักษากุญแจ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ไว้ในที่ปลอดภัย มีการตรวจค้นคน สิ่งของ และยานพาหนะก่อนเข้า-ออกเรือนจำตาม

มาตรการที่กรมราชทัณฑ์กำหนด มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อประโยชน์ต่อการควบคุมดูแลผู้ต้องขังที่เหมาะสม และมีการจัดระบบงานด้านการข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ต้องขัง

2.4 ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับการดูแลด้านสวัสดิการต่างๆ เช่น บ้านพัก ข้าวสารอาหารแห้ง อาหารในมือที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ เครื่องแบบเป็นต้น และเจ้าหน้าที่เรือนจำมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ได้รับมอบหมาย และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมในการควบคุมผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน เป็นต้น และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เรือนจำมีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับปริมาณงาน

2.5 ด้านทักษะ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีความชำนาญในการตรวจค้นคนสิ่งของ ยานพาหนะและอาคารสถานที่ภายในเรือนจำ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังตามที่ได้รับมอบหมาย และเจ้าหน้าที่เรือนจำมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ในการควบคุมผู้ต้องขัง และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่เรือนจำมีปฏิภาณไหวพริบ และรู้เท่าทันกับพฤติกรรมของผู้ต้องขัง

2.6 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารงานเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำมีความมุ่งมั่นทุ่มเทและเอาใจใส่ในการทำงาน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้บัญชาการเรือนจำมีการตัดสินใจในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้บัญชาการเรือนจำให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการบริหารงานเรือนจำ และผู้บัญชาการเรือนจำบริหารงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

2.7 ด้านค่านิยมร่วม ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีความเสียสละทุ่มเทแรงใจแรงกายในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และเจ้าหน้าที่เรือนจำมีความจงรักภักดี รักและผูกพันต่อองค์กร และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำควบคุมผู้ต้องขังด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค และเท่าเทียมกัน และเจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎระเบียบวินัยโดยเคร่งครัด

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 พบว่า ปัจจัยการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากรและด้านรูปแบบการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านทักษะมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี พบว่า ปัจจัยการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกลยุทธ์องค์กร โครงสร้างองค์กรและระบบปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย พบว่า ปัจจัยการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านโครงสร้างองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านทักษะและรูปแบบการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ พบว่า ปัจจัยการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร และด้านรูปแบบการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านกลยุทธ์องค์กรมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ได้แก่ ด้านควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี ด้านควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยและด้านเรือนจำปลอดจากปัญหาเสพติดฯ ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำสามารถควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ภายในเรือนจำหรือสถานที่อื่นที่กำหนดอาณาเขตเป็นเรือนจำ เช่น ภายในรถยนต์ขนย้ายผู้ต้องขัง สถานพยาบาลภายนอกที่ผู้ต้องขังรักษาตัว บริเวณศาล โดยไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีไปจากการควบคุมของเจ้าหน้าที่เรือนจำจากสถานที่ควบคุมดังกล่าวได้และหากผู้ต้องขังหลบหนีไปได้ ก็สามารถติดตามจับกุมโดยเจ้าหน้าที่เรือนจำภายใน 48 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่เรือนจำสามารถควบคุมผู้ต้องขังให้ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎระเบียบวินัยของเรือนจำที่กำหนดไว้และไม่ก่อเหตุร้ายหรือก่อความวุ่นวายภายในเรือนจำ เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ต้องขังทุกคนไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการลักลอบนำยาเสพติดฯ เข้าเรือนจำ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการซื้อขายเสพติดฯ ตลอดจนเรือนจำมีมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดฯ อย่างเด็ดขาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตชรัชต์ กัลยา (2552) เรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องขังระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านเจ้าหน้าที่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังไปศาล ด้านตัวผู้ต้องขัง ด้านลักษณะทางกายภาพและด้านการควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธชัย นามลาบุตร (2555) เรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำ

ผิวนัยของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำ ผิวนัย พิจารณาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทัณฑสถานฯ ด้านกฎระเบียบ และด้านกำหนดโทษ ภาพรวม ปัจจัยการกระทำ ผิวนัยของผู้ต้องขังในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา คือ ด้านทัณฑสถานฯ ด้านกฎระเบียบ มีปัจจัยการกระทำผิวนัย จัดอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่จัดอยู่ใน ระดับมาก คือ ด้านกำหนดโทษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑล ชนกลีกรรม (2554) เรื่อง ความสำเร็จในการบริหารระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านระบบการควบคุมผู้ต้องขัง ด้านผู้นำ ด้านบุคลากร และด้านการบริหาร ตามลำดับ และความสำเร็จในการบริหารระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขต 6 ด้านอัตราหลบหนีสำเร็จจากที่ควบคุมหรือคุมขัง ด้านจำนวนครั้งของการก่อเหตุร้ายในที่ควบคุมหรือที่ คุมขังไม่เกินปีละ 2 ครั้งและไม่พบการลักลอบใช้โทรศัพท์เพื่อส่งซื้อขายเสพติดทุกกรณี บรรลุตาม วัตถุประสงค์ทั้งนี้ เป็นเพราะผลในการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ของเรือนจำและทัณฑสถานได้บรรลุ ตามตัวชี้วัดที่ได้ทำข้อตกลงกับกรมราชทัณฑ์

2. ปัจจัยการบริหารในการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านค่านิยมร่วม ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การบริหารการ ควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 มีผู้บัญชาการเรือนจำที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารงาน มีความมุ่งมั่นทุ่มเทและเอาใจใส่ในการทำงาน มีการตัดสินใจในการบริหารและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่าง เหมาะสม มีความโปร่งใส และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการบริหารเรือนจำ มีการ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการหรือแผนปฏิบัติงานของเรือนจำ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีปฏิภาณไหวพริบ รู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ในการควบคุมผู้ต้องขัง ปฏิบัติงานโดยยึดหลักกฎระเบียบวินัยโดยเคร่งครัด ควบคุมผู้ต้องขังด้วยความเป็นธรรม เสมอภาคและ เท่าเทียมกัน มีความจงรักภักดีผูกพันต่อองค์กร มีความเสียสละทุ่มเทแรงใจแรงกายในการปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ดำรงค์ดี สอนแก้ว (2551) เรื่องความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงาน ราชทัณฑ์: กรณีศึกษาเรือนจำจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการ บริหารงานราชทัณฑ์ของเรือนจำจังหวัดพะเยาในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจัดคนเข้า ทำงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการทำงานประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการรายงาน อยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่าความพึงพอใจด้านการวางแผน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติการของเรือนจำไว้อย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของเรือนจำ มีแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเรือนจำและกรมราชทัณฑ์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กัญจน์ บุญมี (2553) เรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อระบบการรักษาความปลอดภัยในเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจค้นช่องทางเข้า-ออกเรือนจำ การรักษาความปลอดภัย ของเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวาง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง เพราะว่าเรือนจำมีวิธีป้องกันอันตราย ที่จะเกิดจากผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนจากญาติ

ผู้ต้องขังหรือผู้ต้องขังในการที่จะกระทำความผิดกรณีลักลอบยาเสพติดผ่านเข้าออกเรือนจำ มีการตรวจค้นประตูผ่านเข้าออกด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ด้านการรักษาความปลอดภัย มีความคิดเห็นต่อระบบการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง เพราะว่าลักษณะงานราชทัณฑ์มีความเสี่ยงจากการปฏิบัติในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังเจ้าหน้าที่ 1 คน ต่อผู้ต้องขัง 20 คน ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องมีการกวดขันดูแลรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นและคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อื่นตลอดเวลาควบคุมไปกับระบบอินเตอร์คอมภายในเรือนจำที่รวบรวมสื่อสารทั้งหมดในเขตแดนต่างๆ ให้มีความปลอดภัยทั้งผู้คุมและผู้ต้องขัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ ไกรเกตุ (2552) เรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวางต่อกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำบางขวางมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการควบคุมผู้ต้องขัง มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ พันสุภา (2554) เรื่องระดับความผูกพันของเจ้าพนักงานเรือนจำกลางเชียงรายที่มีต่อองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความผูกพันของเจ้าพนักงานเรือนจำกลางเชียงรายที่มีต่อองค์กร โดยภาพรวมมีความผูกพันอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร รู้สึกยินดีที่องค์กรประสบความสำเร็จและได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ในการทำงานให้กับองค์กร นโยบายขององค์กรที่กำหนดสามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้และองค์กรจะก้าวสู่ความเป็นเลิศในการบริหารได้ในอนาคต

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร และด้านรูปแบบการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านทักษะมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำในเขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เรือนจำในเขต 7 มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของเรือนจำสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของเรือนจำ มีการจัดแบ่งโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน มีระบบการปฏิบัติงานที่เป็นระเบียบรัดกุมและบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับปริมาณงานและมีศักยภาพในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทกร วิไชยวงศ์ (2552) เรื่องความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาธิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาธิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย คือ หลักนิติธรรม พบว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ร่วมงานและเจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน หลักคุณธรรม พบว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ หลักความโปร่งใส พบว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการจัดระเบียบงานไว้อย่างชัดเจน มีการพิจารณาสอบสวนลงโทษกรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดวินัยและข้อบังคับของเรือนจำและเรือนจำมีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ จาตุรันต์ มงคลคำขาว (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาในเรือนจำกลางอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาในเรือนจำกลางอุดรธานี โดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร/ครูผู้สอน และด้านสื่อ/อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาในเรือนจำกลางอุดรธานี โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร/ครูผู้สอน ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/อุปกรณ์ มากกว่าผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดแผนกลยุทธ์ของเรือนจำ นอกจากจะต้องสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์แล้ว จะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพความเป็นจริงของเรือนจำนั้นๆ ด้วย
2. เรือนจำควรจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เวรยามช่วงนอกเวลาราชการปกติให้เหมาะสมตามโครงสร้างเวรยามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการควบคุมผู้ต้องขังและความตรากตรำของเจ้าหน้าที่
3. จัดระบบความมั่นคงและความปลอดภัยของเรือนจำ ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่
4. ผู้บัญชาการเรือนจำบริหารงานโดยมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเรือนจำทุกคน
5. กรมราชทัณฑ์ควรจัดกำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่เรือนจำมีความตรากตรำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่
6. เจ้าหน้าที่เรือนจำจะได้รับการพัฒนาทักษะในการทำงาน โดยจะได้รับการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานในทุกๆ ด้านของเรือนจำ เพื่อให้มีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่ในหน้าที่ที่ตนเองทำดีที่สุด รวมทั้งสามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้
7. เรือนจำควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมในการรักษากรองอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเรือนจำทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ของเรือนจำ และรับรู้ถึงทิศทางการดำเนินไปของเรือนจำให้ประสบผลสำเร็จ
2. การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยปกติผู้บังคับบัญชาตามโครงสร้างประจำเป็นผู้ประเมินผล แต่ควรจะรับฟังข้อคิดเห็นการประเมินจากผู้บังคับบัญชาตามโครงสร้างเวรยามด้วย
3. เรือนจำจะต้องมีการตรวจสอบ กำกับการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ในการควบคุมผู้ต้องขังอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหลบหนีอยู่ในระเบียบวินัยและไม่ยุ่งเกี่ยวกับปัญหาเสพติด
4. ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องตรวจตราการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังอย่างเข้มงวด

5. เจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือกฎระเบียบและผลสำเร็จของงานเป็นหลัก
6. เจ้าหน้าที่ควรนำทักษะความสามารถพิเศษต่างๆ นอกเหนือจากที่ใช้ในหน้าที่ประจำมาพัฒนาการบริหารงานของเรือนจำในด้านต่างๆ มากขึ้น
7. ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องปฏิบัติตนทั้งในเรื่องของงาน และเรื่องพฤติกรรมส่วนตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยถึงประสิทธิผลการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานเขตอื่นๆ ทั่วทั้งประเทศ
2. ควรศึกษาวิจัยในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานในการควบคุมผู้ต้องขังให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. ควรศึกษาวิจัยในทิศทางของการควบคุมผู้ต้องขังในอนาคต ตามการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2558). คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์เรียงมาตรา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- _____. (2558). รวมกฎหมายราชทัณฑ์ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2559). คู่มือเจ้าพนักงานเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กัญจน์ บุญมี. (2553). ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อระบบการรักษาความปลอดภัย
ในเรือนจำกลางบางขวางจังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จตุรันต์ มงคลคำชา. (2552). ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษา
ในเรือนจำกลางอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพล ชันธไชย. (2557). Green. S. B. (1991). How many subjects does it take to do a
regression analysis? Multivariate Behavioral Research, 26, 499-510. วารสาร
เกษมบัณฑิต, 15(1), 17-31.
- ดำรงศักดิ์ สอนแก้ว. (2551). ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานราชทัณฑ์: กรณีศึกษา
เรือนจำจังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เตชรัชต์ กัลยา. (2552). ทักษะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อปัจจัยเสี่ยงในการหลบหนีของผู้ต้องขัง
ระหว่างควบคุมไป-กลับศาลและเรือนจำ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษ
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นนทกร วิไชยวงศ์. (2552). ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำ
อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มณฑล ชันกสิกรรม. (2554). ความสำเร็จในการบริหารระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำ
และทัณฑสถาน เขต 6. วิชานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธชัย นามลาบุตร. (2555). ยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัย
หนุ่มพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- อดิศักดิ์ พันสุภะ. (2554). ระดับความผูกพันของเจ้าพนักงานเรือนจำกลางเชียงรายที่มีต่อองค์กร.
การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อารีรัตน์ ไกรเกตุ. (2552). ทักษะของเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวางต่อการระบวนการปฏิบัติต่อ
ผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Achievement of Action Training Plan for the Disaster Prevention and Mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District, Phetchaburi Province

Amornsak Inthisaeng

Master of Public Administration Program, Stamford International University

Corresponding Author: bee196508@gmail.com

Received: April 19, 2019 Revised: June 24, 2019 Accepted: July 13, 2019

Abstract

This research aimed to 1) study the achievement level of action training plan for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District, Phetchaburi Province. 2) study the management factors in the training for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District, Phetchaburi Province. 3) study of relationship of administrative factors correlated with achievement of action training plan for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District Phetchaburi Province. The sample were 140 representative staffs of network partners. Data was analyzed by using descriptive statistics which were percentage, mean, standard deviation as well as inferential statistics methods including chi-square statistics and multiple regression analysis.

The findings showed that 1) the achievement of action training plan for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District, Phetchaburi Province in overall aspects was at a high level. When considering each aspect, the achievement was at the high level in all aspects sorted from cognitive and the ability to implement respectively. 2) Management factors were at a high level. When considering each aspect, there were a high level in all aspects sorted in the following orders from management, personnel, materials, and budgets. 3) Management factors and budgets were causal relationship with achievement of action training plan for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District Phetchaburi Province with statistical significance at the level of .001. Material factors were causal relationship with achievement of action training plan for the disaster prevention and mitigation of Phetchaburi Province in Tambon Padeng, Kaengkrachan District, Phetchaburi Province with statistical significance at the level of .05

Keywords: Achievement, Action training plan for the disaster prevention and mitigation, Administration

ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

อมรศักดิ์ อินธิแสง

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Corresponding Author: bee196508@gmail.com

ได้รับบทความ: 19 เมษายน 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 24 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 13 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วัดระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาปัจจัยการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ตำรวจ ทหาร พยาบาล เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิอาสาสมัครกู้ภัยและผู้แทนหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 140 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติ 2) ปัจจัยการบริหารโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยการบริหาร ด้านการบริหารจัดการและด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์, การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, การบริหาร

บทนำ

ปัจจุบันจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นจึงมีความต้องการสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตยิ่งมีสูงมากยิ่งขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จึงถูกใช้อย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย เป็นเหตุให้ระบบนิเวศน์ถูกทำลายอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบในวงกว้างและสร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินมูลค่ามหาศาล ศูนย์วิจัยการระบาวิทยาของ ภัยพิบัติ (Center for Research on Epidemiology of Disasters: CRED, UNISDR) ได้รวบรวมสถิติ 100 ปีของทวีปเอเชียที่ชี้ชัดว่า จำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยแล้งสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อุทกภัย แผ่นดินไหว พายุไซโคลนและสึนามิตามลำดับ ซึ่งแนวโน้มของการเกิดสาธารณภัยของโลกจะทวีความรุนแรงและความถี่มากขึ้น (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2558, หน้า 10-12) สถานการณ์ประเทศไทยที่สำคัญ สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินคือ อุทกภัย สร้างความสูญเสียมากที่สุด ในปี 2554 ภัยพิบัติจากดินโคลนถล่มก็เกิดมากขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ถือเป็นวิกฤตที่เป็นระบบเดียวกันตามกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response) ประเทศไทยยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

การวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยและการประเมินความเสี่ยงสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี โดยจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ 1) ภัยจากการคมนาคม 2) อุทกภัย/น้ำป่าไหลหลาก/ดินโคลนถล่ม/น้ำล้นตลิ่ง 3) ภัยแล้ง 4) วาตภัยจากพายุฤดูร้อน (คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี, 2558) พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่มเกิดใน 2 อำเภอคือ อำเภอหนองหญ้าปล้องและอำเภอแก่งกระจาน ดังนั้นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ได้มีการใช้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2553-2557 เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องมีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เสี่ยงภัยเข้าร่วมสังเกตการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และแนวทางการจัดการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ปีงบประมาณ 2559 พื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่เป็นร่องเขา ป่าภูเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อสาธารณภัยจากดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลันและอยู่ในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการฝึกซ้อมแผนฯ ผลการประเมินพบว่า ควรเพิ่มความถี่ในการฝึกซ้อมเพื่อความคล่องตัวในส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจสาธารณภัย จากการซ้อมแผนทำให้หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเพชรบุรี สามารถตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยี ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้แก่หน่วยงานและส่วนเกี่ยวข้องเพื่อความชำนาญในกรณีเผชิญเหตุภัยพิบัติ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด

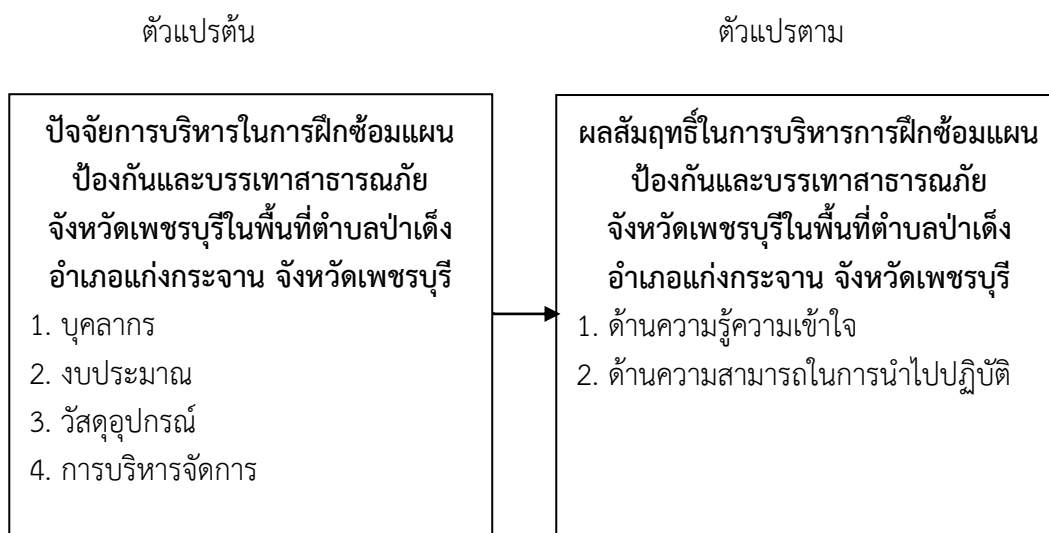
เพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อทราบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถนำแผนเผชิญเหตุ-ผลสัมฤทธิ์ไปปฏิบัติในการช่วยเหลือและพัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวัดระดับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติ และศึกษาปัจจัยการบริหารในการฝึกซ้อมแผนฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดเพชรบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร พยาบาล หน่วยกู้ภัย มูลนิธิอาสาสมัครต่างๆ และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 140 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดเพชรบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร พยาบาล หน่วยกู้ภัย มูลนิธิอาสาสมัครต่างๆ และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของ Green (ณัฐพล ชันธไชย, 2557, หน้า 17-31) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น จึงสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Check List) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ และ 5) รายได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง

2.2 คุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเชิงเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC = 1.00

2.2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.938

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี ตำรวจ ทหาร พยาบาล เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุลนิธิอาสาสมัครกู้ภัยและผู้แทนหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ซึ่งใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) และติดตามเก็บกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31–40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีรายได้ 20,001–25,000 บาท ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เข้าใจและสามารถใช้เครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี เข้าใจประโยชน์ของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบถึงปัญหาและสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ เข้าใจบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รู้และเข้าใจเป้าหมายของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.2 ด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติ ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ สร้างความตระหนักให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อพร้อมรับป้องกัน มีการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่มีการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อพร้อมรับสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง พื้นที่สามารถป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่อาจเกิดได้จริง และมีการถ่ายทอดแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2. ปัจจัยการบริหารในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ความพร้อมของบุคลากร บุคลากรมีความเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการ

นำเสนอเป็นอย่างดี บุคลากรมีจำนวนที่เหมาะสมกับการจัดฝึกอบรม การนำเสนอของบุคลากรมีความชัดเจนและการตอบข้อซักถามของบุคลากรมีความชัดเจน

2.2 ด้านงบประมาณ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ มีแหล่งที่มาของงบประมาณชัดเจน ความถูกต้องของระบบการเบิกจ่ายงบประมาณ การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม การได้รับงบประมาณสนับสนุนเพียงพอต่อการดำเนินงาน และมีงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ วัสดุอุปกรณ์มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมต่อการใช้งาน วัสดุอุปกรณ์สามารถใช้งานได้ง่าย วัสดุอุปกรณ์ได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้องเพื่อยืดอายุการใช้งาน และวัสดุอุปกรณ์ทันสมัยทันสถานการณ์ ตามลำดับ

2.4 ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ มีผู้นำหน่วยงานที่ดี การให้ความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมอบรม การแบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบตรงตามความถนัดของบุคลากร สามารถสนับสนุนการทำงานในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดี และระบบการบริหารงานมีความคล่องตัวรวดเร็ว

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการและด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านงบประมาณ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็งในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับความสามารถในการนำไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับความรู้ความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็งในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับด้านความรู้ความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ของการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็งในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการนำไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดเพชรบุรี ในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านความสามารถ ในการนำไปปฏิบัติโดยรวมมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่หรือประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตัวในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เข้าใจประโยชน์ของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการฝึกซ้อมแผนและการถ่ายทอดแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อสามารถใช้เครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญชนะ มูลพันธ์ (2553) เรื่องผลสำเร็จของอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำแผนและเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า มีการประชุมกำหนดแผนเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการจัดฝึกอบรมอาสาสมัครทั้งฝึกชุดใหม่และฝึกทบทวน มีเครือข่ายเพื่อแจ้งเตือนภัยทุกชุมชน มีการเตรียมความพร้อมเผื่อระงับตลอด 24 ชั่วโมง มีการจัดชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อเข้าไปช่วยเหลือในทันที มีแนวทางในการพัฒนาให้เกิดความสำเร็จ กล่าวคือ ควรจัดฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือน ให้มีความชำนาญ มีทักษะเป็นมืออาชีพ ตลอดจนจัดหายานพาหนะ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ในการกู้ชีพ กู้ภัยให้ทันสมัยและพร้อมใช้งาน อยู่เสมอ ร่วมกำหนดเป้าหมายกับทุกเทศบาลเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการตลอดทั้งมุ่งเน้นให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ มีความเสียสละ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อติศร บำรุงญาติ (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศึกษากรณีของอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อบริการประชาชน ควรมีการพัฒนาอาสาสมัครให้มีความสามารถในการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วงเดือน มั่งมี (2558) วิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามหลักการบริหารจัดการสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออกเป็นการดำเนินการตามหลักการบริหารจัดการสาธารณภัย อย่างครบวงจรวัฏจักรของสาธารณภัยทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังจากเกิดภัยใน แนวทางการปฏิบัติการเชิงรุก (Proactive Approach) โดยเน้นเรื่องการป้องกันก่อนเกิดภัยเป็นหลัก โดยมีการกำหนดมาตรการการป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention) โดยเพิ่มขีดความสามารถให้กับชุมชน รวมถึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมาตรการเตรียมความพร้อม (Preparedness) โดยได้จัดเตรียมความพร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระบบการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า มาตรการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Response) และมาตรการจัดการหลังเกิดภัย (Recovery)

2. ปัจจัยการบริหารในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานมีระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวรวดเร็ว มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีหลากหลายเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศวรรณ ศิลปะนครฤทธิ์ (2553) เรื่อง พัฒนางานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลท่าน้ำอ้อย อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงาน และมีความรู้ความชำนาญอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้สามารถตอบข้อสงสัยได้ชัดเจนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนวัฒน์ แปงใจ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสาขา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านบุคลากร ควรมีจำนวนที่เหมาะสมเพียงพอกับขนาดพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อความคล่องตัวในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันที เนื่องจากมีพื้นที่ที่รับผิดชอบหลายอำเภอและแต่ละพื้นที่มีระยะทางที่ห่างไกล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงไกร กิจประเสริฐ (2550) เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยคือปัญหาด้านงบประมาณ ต้องการให้มีการจัดเงินสงเคราะห์อย่างถูกต้องเหมาะสม จัดงบประมาณเพื่อการฟื้นฟูบูรณะเพื่อให้สิ่งที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยได้รับความช่วยเหลือแก้ไขให้กลับสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมและจัดงบประมาณสำหรับอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่มแก่ผู้ประสบภัยไว้ล่วงหน้า ด้านวัสดุอุปกรณ์ ต้องการให้มีการจัดเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับใช้กับสารเคมีและวัตถุอันตรายติดตั้งประจำอยู่ในจุดที่ง่ายต่อการหยิบใช้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โสภณ อนันตทรัพย์ (2552) เรื่องศักยภาพในการจัดการด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ส่งเสริมให้องค์กรในชุมชนของเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะชุมชนที่มีความหนาแน่นในด้านที่อยู่อาศัย และมีความเสี่ยงต่อการเกิดภัย จัดกิจกรรมในเชิงรุกและจัดนิทรรศการถึงความเสียหายจากอุบัติเหตุในด้านต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนักในการป้องกันภัยก่อนที่ภัยจะเกิดขึ้น จากความประมาทของประชาชนเอง ส่งเสริมให้สื่อประเภทต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากยิ่งขึ้นและครอบคลุมเป้าหมายในทุกส่วน จัดให้มีการอบรมฝึกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในแต่ปีเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมทุกพื้นที่ของเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์จากสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จัดให้มีอาสาสมัครประจำหมู่บ้านในการแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย ตามความจำเป็นและเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรีในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการและด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหาร

การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับผลสัมฤทธิ์ในการบริหารการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานมีระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวรวดเร็ว มีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมอบรม มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีหลากหลายเหมาะสมกับผู้เข้าร่วมฝึกอบรมในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนวัฒน์ แสงใจ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านโครงสร้างการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์วุฒิ อุปละ (2559) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ จันททรัพย์ (2558) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการมีส่วนร่วมระหว่างดอยตุงวิทยุกับหน่วยงานของรัฐ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ด้านการประสานงานและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ด้านประสบการณ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ และด้านการเสนอรายงาน มีผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการชุมชน ในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการฝึกซ้อมทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงเครื่องมือ เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยที่ใช้สำหรับการฝึกเพื่อให้พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรมีการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยที่มีความพร้อม เหมาะสมในการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุการณ์
3. ด้านบริหารจัดการ ควรมีการถ่ายทอดนโยบายในการฝึกซ้อมแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ เช่น มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน มีการทบทวนแผนและแก้ไขปรับปรุงให้ทันกับสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรมีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต. เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและมีเอกภาพ
2. ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมสถานที่เก็บอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อพร้อมใช้งานเมื่อมีเหตุการณ์
3. ควรมีการจัดทำแผนในการฝึกซ้อมในรอบปีเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูความรู้ให้แก่บุคลากร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานต่อการให้บริการของบุคลากรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
3. ควรศึกษาการประเมินผลตามมาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
4. ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ควรศึกษาเชิงคุณภาพถึงรูปแบบของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). คู่มือการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- เกรียงไกร กิจประเสริฐ. (2550). สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลบ้านแก่ง อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี. (2558). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: ผู้แต่ง
- ณัฐพล ชันธิไชย. (2557). Green. S. B. (1991). How many subjects does it take to do a regression analysis? Multivariate Behavioral Research, 26, 499-510. วารสารเกษมบัณฑิต 15(1), 17-31.
- ทศวรรณ ศิลปนครฤทธิ์. (2553). การพัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลน้ำอ้อย อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนวัฒน์ แสงใจ. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสาขา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- พงศ์วุฒิ อุปละ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอยาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วงเดือน มั่งมี. (2558). การศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออกอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- สรวิชัย จันทะทรัพย์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีส่วนร่วมระหว่างดอยตุงวิทยุกับหน่วยงานของรัฐอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ผลกระทบที่เกิดจากเหตุอุทกภัย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- โสภณ อนันตทรัพย์. (2552). ศักยภาพในการจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หาญชนะ มูลพันธ์. (2553). ผลสำเร็จของอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อดิศร บำรุงญาติ. (2550). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศึกษากรณีของอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด. การค้นคว้า
อิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Efficiency of Waste Management of Lamnarai Municipal Office in Chaibaban District, Lopburi Province

Rapheepan Panphaphai

Students in Public Administration, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: cake920044@gmail.com

Received: May 7, 2019 Revised: June 3, 2019 Accepted: July 14, 2019

Abstract

This research aimed to 1) study the efficiency of the waste management of Lamnarai municipal office in Chaibadan District, Lopburi Province 2) compare the efficiency of the waste management of Lamnarai municipal office in Chaibadan District, Lopburi Province 3) study the suggestions on the waste management of Lamnarai municipal office in Chaibadan District, Lopburi Province. The samples were 368 local people living in Lamnarai municipality. The research instrument used in the study was the questionnaires that had the reliability value at 0.895.

The results showed that 1) the efficiency of the waste management of Lamnarai municipal office in Chaibadan District, Lopburi Province was at a high level. The aspect that had the highest value was the garbage fee collecting followed by the officers' service, the waste transportation and the public relation (PR) respectively. 2) the samples' opinions on the effectiveness of the waste management were not different regardless of their gender, age and level of education as well as the numbers of family member. However, those who had different careers and incomes had distinctive ideas on the efficiency of the waste management of Lamnarai municipality at the statistical significance of .05 3) The suggestions on the waste management were that the garbage categorizing should be promoted in each family, more garbage-buying cars should be provided to help buying sellable garbage in each household, more numbers of the waste collector should be provided and the hygiene of the garbage pits should be improved.

Keywords: Waste, The waste management, The efficiency

ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

รพีพรรณ พันธุ์ภาไพ

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: cake920044@gmail.com

ได้รับบทความ: 7 พฤษภาคม 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 3 มิถุนายน 2562 ตอปรับตีพิมพ์: 14 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ 2) ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ จำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.895

ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย และด้านการประชาสัมพันธ์ 2) จากการศึกษเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ พบว่า ควรส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน จัดหารับซื้อขยะมารับซื้อขยะที่ขายได้ เพิ่มเจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะ พัฒนาบ่อขยะในถุกสุลักษณะ

คำสำคัญ: ขยะมูลฝอย, การจัดการขยะ, ประสิทธิภาพ

บทนำ

การขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งที่ชุมชนอาศัยอยู่อย่างแออัดมักพบปัญหาปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น เช่น เขตเทศบาลที่มีตลาดสดในเขตเมือง (วรรณณี กองจันทร์ดี, 2555, หน้า 1) ซึ่งเป็นแหล่งที่ผลิตขยะจำนวนมากในแต่ละวัน มีมลพิษและของเสียเกิดขึ้นเนื่องจากผู้ค้าและผู้บริโภคมีจำนวนมาก ทำให้มีปริมาณขยะมาก เป็นแหล่งสะสมสิ่งต่างๆ ก่อให้เกิดมลพิษของเสียแหล่งโสโครก จึงควรมีการดูแลรักษาความสะอาด (จันทร์เพ็ญ มินคร, 2554, หน้า 1-2)

อำเภอชัยบาดาล ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลลำานารายณ์ที่มีลักษณะชุมชนเมือง มีตลาดสดที่ขายของหลายชนิด มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น อีกทั้งเป็นทางผ่านที่สามารถเดินทางไปได้หลายเส้นทาง ทั้งภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้พื้นที่ดังกล่าวประสบกับปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง ในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาและไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีการขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม ขาดความยากลำบากในการจัดการขยะให้เหมาะสม จึงเกิดแนวความคิดในการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นโดยเน้นการนำสิ่งของเหลือใช้จากกิจกรรมต่างๆ นำมาใช้ประโยชน์ในอีกครั้งเรียกว่า การรีไซเคิล (Re-cycle) หรือ การ rius (Reuse) (เตือนจิต สุตสวาท, 2547) แนวคิดดังกล่าวเป็นแนวความคิดที่แพร่หลายในสังคมไทยสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายและการลดทรัพยากรลงอย่างมาก (นัยนา เดชะ, 2557, หน้า 1-2; ดิเรกฤทธิ์ ทเวกาญจน์, 2554, หน้า 1)

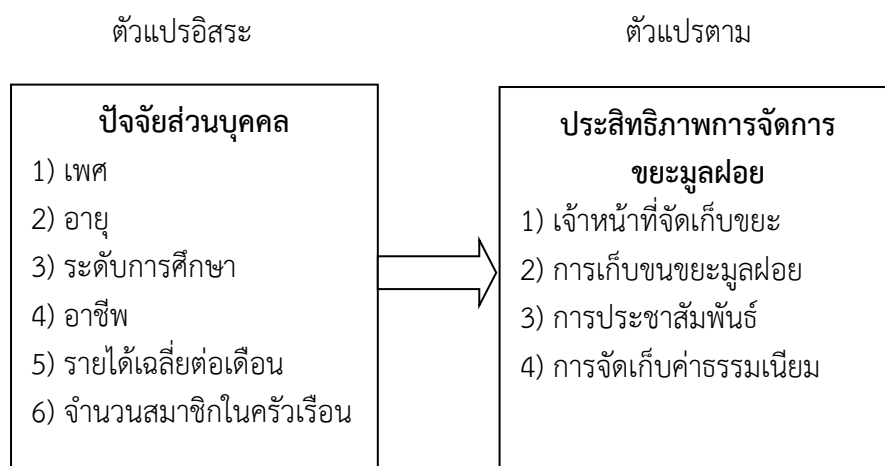
จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาเห็นถึงความสำคัญของปัญหาในประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรมและการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร เป็นเหตุให้หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นไม่สามารถดูแลและให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น ที่อยู่อาศัยและการสุขาภิบาล พื้นที่การเกษตร ที่อยู่อาศัยโดยรอบก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการบริโภคอาหารและวัตถุดิบต่างๆ ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมเร่งการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจึงเป็นสาเหตุให้เกิดเศษสิ่งของเหลือจากการใช้ได้แก่ พลาสติก โฟม กระจก ปูน ภาชนะบรรจุอาหาร มีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งผลพวงเหล่านี้ทำให้ปริมาณขยะจำนวนมากส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวความคิดการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดา จังหวัตลพบุรี มีดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดา จังหวัตลพบุรี จำนวน 4,514 หลังคาเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ โดยสูตรที่ใช้ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้สูตร Yamane ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดา จังหวัตลพบุรี ตามกรอบแนวคิดของบัญญัติเทศบาลตำบลลำานารายณ์ คลอบคลุมปัจจัยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลำานารายณ์ แล้วจัดระเบียบข้อมูล โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาเรียบเรียงแล้ว มาจัดเป็นระเบียบก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การตรวจสอบข้อมูลแล้วจะทำการรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลให้มีลักษณะเป็นแนวคิดสรุปเชิงนามธรรม (Abstract) เพื่อใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและหาตามแหล่งอินเทอร์เน็ต และหนังสือ บทความต่างๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับตรวจสอบการให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยแปลความหมายข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี มีคะแนนเฉลี่ยโดยกำหนดช่วงคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับประสิทธิภาพมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับประสิทธิภาพมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับประสิทธิภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับประสิทธิภาพน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับประสิทธิภาพน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 368 ชุด จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีอายุ 30–40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.60 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3–5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 27.90 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000–20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.70

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอยะบะดาล จังหวัดลพบุรี พบลว่า

ตาราง 1 ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานรายณ์

ประสิทธิภาพการจัดการขยะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม	4.00	0.79	มาก
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.88	0.74	มาก
ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย	3.81	0.79	มาก
ด้านการประชาสัมพันธ์	3.68	0.80	มาก
รวม	3.84	0.78	มาก

ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอยะบะดาล จังหวัดลพบุรี ในด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยอันดับแรก คือ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม รองลงมาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รองลงมาด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย รองลงมาในด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบลว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ พนักงานจัดเก็บขยะปฏิบัติหน้าที่ตรงตามเวลาที่กำหนด รองลงมาคือพนักงานจัดเก็บขยะให้บริการประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค รองลงมาคือ พนักงานจัดเก็บขยะเพียงพอในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ตามลำดับ

1.2 ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย พบลว่า ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ช่วงเวลาที่กำหนดในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในปัจจุบันมีความเหมาะสม รองลงมาคือ จำนวนวันในการจัดเก็บขยะมูลฝอยมีความเหมาะสม รองลงมาคือ ถังรองรับขยะมูลฝอยมีขนาดเหมาะสมเพียงพอต่อปริมาณขยะ ตามลำดับ

1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบลว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์การเก็บขยะมูลฝอยอย่างชัดเจน รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยตามประเภทเพื่อที่จะสามารถทิ้งขยะมูลฝอยลงถังได้ตามประเภทอย่างถูกต้อง รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านสุขอนามัยและวิธีปฏิบัติสำหรับขยะมูลฝอยแต่ละประเภทอย่างชัดเจน ตามลำดับ

1.4 ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม พบลว่า ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ วิธีเสียค่าบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยมีความสะดวก รองลงมาคือ วิธีการในการจัดเก็บค่าบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยมีความเหมาะสม รองลงมาคือ มีการกำหนดระยะเวลาที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมอย่างชัดเจน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ จำนวนสมาชิก ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลไม่ต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ พบว่า ควรส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน จัดหารถรับซื้อขยะมารับซื้อขยะที่ขายได้ เพิ่มเจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะ พัฒนาบ่อขยะให้ถูกสุขลักษณะ

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี ได้มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในลักษณะดังนี้ ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ ความสุภาพในการบริการของพนักงานขายขยะของเทศบาล ความสุภาพของพนักงานเก็บขยะ ความรวดเร็วในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ความสุภาพของพนักงานขับรถขนขยะ ความสุภาพในการบริการจัดเก็บขยะของพนักงานเก็บขยะ การแต่งกายของพนักงานเก็บขยะ ความถี่ในการจัดเก็บขยะของพนักงานเก็บขยะที่บริเวณหน้าบ้าน ความเป็นกันเองของพนักงานขายขยะของเทศบาล เนื่องจากชุมชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมและพัฒนาความเข้าใจ และความตระหนักถึงปัญหาขยะ โดยให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการจัดการขยะด้วยตนเอง เริ่มจากการคัดแยกขยะในครัวเรือน การจัดเก็บ การรวบรวม การจำหน่าย รวมถึงเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชน ในฐานะที่ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ที่มีความเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ทำให้ชุมชนมีแนวทางในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ชุมชนเกิดความร่วมมือในกิจกรรมด้านต่างๆ ตามมา โดยผู้นำและแกนนำชุมชนขยายผลความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในชุมชนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ ปินตามูล (2556) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับมาก เนื่องจากมีโครงการส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารขยะ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร สืบแสง (2553) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย: ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนภาคเหนือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอมือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ ตามอายุ ตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตามระดับการศึกษา ตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ จำนวนสมาชิก ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลไม่ต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย รัชชัย สอนจันทร์ (2556) ได้ศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอบะนัง จังหวัดยะลา ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอบะนัง จังหวัดยะลา ที่มีระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมู่บ้าน และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร จารุณกุล (2554) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอบะนัง จังหวัดยะลา พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะที่ถูกต้อง ดังนั้น ควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะให้ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะที่มีประสิทธิภาพต่อไป
2. ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ควรมีการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและให้มีความร่วมมือในการจัดการขยะ
3. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ควรมีฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการให้บริการ และกำหนดนโยบายการจัดการขยะให้มีความชัดเจน โดยการวางมาตรการและแนวทางการจัดการขยะอย่างถูกวิธี
4. ด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียม เมื่อมีการดำเนินงานจัดเก็บขยะแล้วควรมีการรายงานผลการดำเนินงานการจัดการขยะต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี
2. ผู้สนใจควรทำการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานอื่น เพราะจะทำให้ทราบว่าประชาชนในแต่ละพื้นที่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอยมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ดวงใจ ปินตามูล. (2556). การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอลำสีก จังหวัดเพชรบูรณ์. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 15(2), 16-24.
- ดิเรกฤทธิ์ ทะกาญจน์. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เดือนจิต สุตสาท. (2547). การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือพระแท่น อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศพร สืบแสง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนภาคเหนือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธวัชชัย สอนจันทร์. (2556). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกาะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. ปัญหาพิเศษปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นัยนา เดชะ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุนทร จารุณกุล. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. ปัญหาพิเศษปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณธณี กองจันทร์ดี. (2555). การจัดการขยะของผู้ค้าในตลาดสด ศึกษากรณีตลาดสดบางกะปิ และตลาดสดนครไทย เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บทวิจารณ์หนังสือ ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน

กฤษฎา แจ้งจิต

Kridsada Jangjit

นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Students in social studies, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: kridsadajangjit@gmail.com

ได้รับบทความ: 11 พฤษภาคม 2562 ปรับปรุงแก้ไข: 10 มิถุนายน 2562 ตอรับตีพิมพ์: 9 กรกฎาคม 2562

ชื่อหนังสือ	:	ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน
ผู้แต่ง	:	อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์
จำนวน	:	168 หน้า (ปกอ่อน)
ผู้จัดพิมพ์	:	มติชน, สนพ.
พิมพ์เมื่อ	:	2557
ISBN	:	9789740212607

บทนำ

หนังสือ ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน เขียนโดยศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนต้องการเปิดมุมมองประชาธิปไตยแบบไทยๆ ตั้งแต่โครงสร้างทางการเมืองยุคประชาธิปไตยครึ่งใบ (สมัย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์) กับการสถาปนาอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ ไปจนถึงยุคของการเกิดขึ้นของชนชั้นกลางใหม่ในสังคมสมัยอดีตนายกรัฐมนตรีนพคุณ พินดำ รวบรวม ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเกิดการปะทะกันระหว่างอุดมการณ์ “ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” กับ “ประชาธิปไตย ที่ให้ความสำคัญแก่เสียงข้างมาก” และความเคลื่อนไหวของ “คนในชนบท” ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในยุคปัจจุบันจากโครงสร้างอำนาจของสังคมที่เหลื่อมล้ำ และอธิบายถึงความขัดแย้งและการต่อสู้ทางการเมืองทุกวันนี้ที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะกำหนดจุดยืนทางประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

สรุปเนื้อหาสำคัญของเนื้อหา

เนื้อหาภายในหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อหลัก ซึ่งในแต่ละหัวข้อมีประเด็นย่อยที่มีความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป โดยหนังสือมีเนื้อหาประกอบด้วย

หัวข้อที่ 1 เรื่อง โครงสร้างการเมือง “ประชาธิปไตยครึ่งใบ” อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในช่วงของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 เป็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่ถือได้ว่าไร้เสถียรภาพทางการเมืองอย่างรุนแรงครั้งหนึ่ง ทำให้ต้องมีการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองขึ้นมาใหม่ ซึ่งในตอนนั้นผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการสร้างเสถียรภาพก็คือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เสถียรภาพทางการเมืองคือการเมืองที่ถูกจัดให้เป็นระเบียบโดยกลุ่มผู้มีอำนาจในสังคม ซึ่งต้องมีข้อตกลงทางการเมืองที่จะทำให้กลุ่มอำนาจทุกกลุ่มในสังคมยอมรับข้อตกลงนั้น แล้วได้เกิดการประสานกันระหว่างกลุ่มการเมืองกับกลุ่มอำนาจเศรษฐกิจ เพราะกลุ่มอำนาจเศรษฐกิจก็ได้รับผลกระทบจากการไร้เสถียรภาพทางการเมืองด้วยเช่นกัน ดังนั้นกลุ่มอำนาจเศรษฐกิจก็จะสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่จะสามารถสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นเช่นกัน

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้มีการประสานอำนาจหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน ได้แก่ ระบบราชการ/กองทัพ รวมถึงการแบ่งปันอำนาจบางส่วนให้แก่ธุรกิจและพรรคการเมืองด้วย เห็นได้จากการดึงพรรคการเมืองเข้ามาอยู่ในการควบคุมของตน และการกระจายเวียนตำแหน่งรัฐมนตรีที่มาจากกลุ่มต่างๆ ระบบของอำนาจที่ต้องประสานกันระหว่างหลายฝ่ายทั้งระบบราชการ/กองทัพ กลุ่มอำนาจเศรษฐกิจ และกลุ่มการเมือง โดยมีคนกลางคือ พลเอกเปรมที่สามารถใช้ระบบราชการควบคุมกลุ่มอื่นๆ ได้จึงเรียกกันว่า ระบอบประชาธิปไตยครึ่งใบ

เสถียรภาพทางการเมืองที่ต้องแบ่งสรรอำนาจให้แก่หลายฝ่ายเป็นเรื่องที่ยากลำบาก พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จึงต้องรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ด้วยการนำสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นแกนหลักของโครงสร้างทางการเมืองที่สร้างขึ้น ทำให้มีฐานอำนาจที่มั่นคงและมีความชอบธรรม โดยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ส่งเสริมบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาชนบทผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การดึงคุณนักธุรกิจเข้ามาอยู่ในโครงสร้างระบอบเกียรติยศของสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านการสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ที่

จะพระราชทานให้แก่ผู้ทำประโยชน์แก่ประเทศเป็นการเฉพาะ การขยายอิทธิพลเข้ามาในระบบการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ผ่านโครงการและการสร้างถาวรวัตถุเพื่อเฉลิมฉลองสถาบันพระมหากษัตริย์ การสร้างฐานอำนาจในระบบทหารที่แสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดของสถาบันพระมหากษัตริย์กับกองทัพ และการนำไปเชื่อมโยงกับความเป็นไทยที่ไม่มีความเสมอภาคระหว่างคนในสังคม คือ ผู้น้อยต้องเชื่อฟังและซื่อสัตย์ต่อผู้ใหญ่ ต้องรู้ที่ต่ำที่สูง ทำให้เกิดความคิดที่ต้องจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีอุดมการณ์ที่ว่า สถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่สูงสุดในการตัดสินข้อพิพาททางการเมือง การตัดสินใจของพระมหากษัตริย์ย่อมอยู่เหนือการเมือง เพราะวางตนเป็นกลางจึงตัดสินเพื่อประชาชนทุกหมู่เหล่า

การรักษาเสถียรภาพทางการเมืองแบบนี้เป็นการตั้งสถาบันพระมหากษัตริย์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างเด่นชัดมากขึ้น โดยเฉพาะเป็นการปลูกฝังด้านอุดมการณ์ที่เชื่อว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุดทางการเมือง ทำให้การรักษาเสถียรภาพลักษณะดังกล่าวกลับเป็นการผลกระทบให้สถาบันพระมหากษัตริย์ที่ไม่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งทำให้คนในสังคมไทยต่างรับรู้ร่วมกันว่าพระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงแก่ประเทศ และได้รับการตอกย้ำและเน้นความสำคัญผ่านสื่อต่างๆ ทุกรูปแบบ ซึ่งคน “ชนชั้นกลาง” ที่โตในช่วงทศวรรษ 2500 ได้ซึมซับความคิดหรืออุดมการณ์เช่นนี้เป็นอย่างมาก

ผลของเสถียรภาพทางการเมืองเชิงแบ่งสันอำนาจนี้คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทำให้คนชนชั้นกลางขยายตัวและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวทางการลงทุนของกลุ่มคนจีนที่ตัดสินใจอาศัยอยู่ในเมืองไทยอย่างถาวร ลูกหลานคนจีนที่เติบโตในสังคมไทยช่วงทศวรรษ 2500 ในขณะนั้นมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างดีมาโดยตลอด คนกลุ่มนี้จึงสามารถที่จะสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนได้อย่างมั่นคง และพอใจกับเสถียรภาพทางการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยครั้งใบ โดยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสูง เพราะรับรู้และสำนึกว่าเสถียรภาพทางการเมืองเกิดขึ้นได้เพราะบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และคนชนชั้นกลางกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ก่อนคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น มีโทรทัศน์ก่อนคนกลุ่มอื่นที่ทำให้รับรู้การเห็นพระมหากษัตริย์ทรงงานเพื่อประชาชน สิ่งเหล่านี้ฝังลึกลงไปในระบบอารมณ์ของคนกลุ่มนี้

ในทัศนะของผู้วิจารณ์อาจสรุปได้ว่า การสร้างโครงสร้างทางการเมืองสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่เรียกว่าระบอบประชาธิปไตยครั้งใบ เป็นการแบ่งสันอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มชนชั้นนาระหว่างราชการ/พรรคการเมือง กองทัพ และกลุ่มอำนาจเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง โดยมีคนกลางคือ พลเอกเปรมเป็นผู้ควบคุม แล้วนำสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นแกนหลักของโครงสร้างทางการเมืองนี้เพื่อให้เกิดความชอบธรรมและมั่นคง จึงทำให้เกิดความคิดที่ว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจสูงสุดและสร้างเสถียรภาพทางการเมือง

หัวข้อที่ 2 เรื่อง ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมการเมืองในทศวรรษ 2540 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังวิกฤตเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 เป็นสิ่งสำคัญที่ได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจเดิม ทำให้เกิดคนกลุ่มใหม่ขึ้นในสังคมที่อยู่นอกโครงสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองลักษณะเดิม ที่แสดงให้เห็นถึงการไม่ยอมรับความเหลื่อมล้ำที่เคยเกิดขึ้นกับชีวิตของพวกเขาซึ่งก็คือกลุ่มคนในชนบท

การเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้การเชื่อมกันระหว่างระบบราชการกับกลุ่มนักธุรกิจสั้นคลอน ไม่มั่นคง อย่างที่กล่าวมาในบทที่แล้วว่ากลุ่มอำนาจเศรษฐกิจจะสนับสนุนกลุ่มการเมืองที่สามารถสร้าง เสถียรภาพได้ แต่เมื่อเกิดวิกฤตเช่นนี้ขึ้นทำให้กลุ่มอำนาจเศรษฐกิจเสื่อมศรัทธาในระบบราชการ ทำให้ กลุ่มทุนอื่นๆ เข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นเนื่องจากกลุ่มทุนการเงินเดิมไม่มั่นคง แล้วเมื่อประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้พรรคการเมืองที่เป็นกลุ่มทุนใหม่ขึ้นมาเป็นรัฐบาล ด้วยเสียงข้างมากและ กลายเป็นอำนาจใหม่ที่โดดเด่น และในช่วงเวลาที่มีการพังทลายทางเศรษฐกิจได้เปิดโอกาสให้ธุรกิจการเงิน ที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank) ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างจากธนาคารพาณิชย์เดิม มุ่งจับลูกค้าประชาชนที่มีรายได้ไม่มากนักโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจบัตรเครดิต ซึ่งความเปลี่ยนแปลงนี้ มีความสำคัญอย่างมากต่อประชาชนกลุ่มที่เรียกกันว่า “ชนชั้นกลางระดับล่าง” ส่งผลต่อระบบอารมณ์ ความรู้สึกของประชาชนจำนวนมาก จากเดิมที่ไม่เคยเข้าถึงแหล่งทุนการเงินได้สะดวกเท่านี้มาก่อน

รัฐบาลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร มีความชอบธรรมอย่างเต็มที่ที่สามารถชนะการ เลือกตั้งได้ จึงไม่ต้องประสานและแบ่งสันผลประโยชน์กับกลุ่มอำนาจเดิม และได้มีการดำเนินงานทาง เศรษฐกิจและการเมืองที่แตกต่างออกไปจากเดิมที่มีมาตั้งแต่ทศวรรษ 2520 หรือจะเรียกให้เข้าใจได้ง่าย ก็คือ รัฐบาลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ปฏิบัติตามรูปแบบการเมืองที่ถูกสร้างมาในสมัยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์นั่นเอง ก่อให้เกิดความระส่ำระสายต่อระบอบประชาธิปไตยครั้งใบที่ไม่สามารถ ดำเนินการต่อไปได้ เมื่อเริ่มเกิดความขัดแย้งขึ้นรัฐบาลจึงเน้นการดำเนินนโยบายประชานิยมเพื่อให้ชนชั้น กลางระดับล่างพึงพอใจมากขึ้น อย่างการสร้างนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นต้น ได้สร้างความนิยม ต่อพันตำรวจโท ดร. ทักษิณเป็นอย่างมากในชนชั้นกลางระดับล่าง

เมื่ออำนาจการตัดสินใจทางการเมืองทั้งหมดไปรวมอยู่ที่นายกรัฐมนตรี ได้ส่งผลกระทบต่อ ระบบอารมณ์ความรู้สึกของคนชนชั้นกลางที่โตมาในระบอบประชาธิปไตยครั้งใบ ซึ่งชนชั้นกลางได้ ประโยชน์โดยตรงจากเสถียรภาพทางการเมืองนี้ และจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษ 2540 คนกลุ่มนี้จึงกลายมาเป็นฐานพลังที่สำคัญในการสนับสนุนการรัฐประหารรัฐบาลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อรักษาระบอบประชาธิปไตยครั้งใบไว้

ดังนั้นกลุ่มคนเหล่านี้จึงเลือกต่อสู้กับรัฐบาล ด้วยวิธีการดิงแกนหลักของระบอบประชาธิปไตย ครั้งใบ อันได้แก่สถาบันพระมหากษัตริย์เข้ามาเกี่ยวพันด้วย เช่น การยกเรื่องการก้าวล่วงอำนาจของ พระมหากษัตริย์ขึ้นมาเป็นเหตุผลในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล ซึ่งการต่อต้านนี้สามารถเอาชนะ รัฐบาลได้ไม่ยาก แต่เพราะมีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และระบบอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนใน ชนบทที่มีต่อพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตรจึงออกมาสนับสนุนจนเกิดความขัดแย้งเพิ่มขึ้น

ชนบทไทยเพิ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเด่นชัดในทศวรรษ 2550 ที่คนในชนบท จำนวนมากได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและกว้างขวาง ทำให้เกิดความต้องการที่จะเข้าใจคนชนบท มากขึ้น จึงมีการศึกษาความเปลี่ยนแปลงในชนบทที่เน้นคุณลักษณะของกลุ่มคนเสื้อแดง มากกว่าที่จะทำ ความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดคนเสื้อแดงขึ้นมา การวิเคราะห์ และอธิบายในแง่ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเน้นที่ลักษณะร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมของ ชาวบ้านที่เป็นคนเสื้อแดง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งวิเคราะห์ว่าคนเสื้อแดงประกอบด้วยคนต่างฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ไม่ใช่เพียงเป็นกลุ่มคนยากจนอย่างเดียว

ผู้เขียนได้อธิบายว่าชนชั้นนำและชนชั้นกลางรับรู้และเข้าใจว่า ผู้คนในชนบทล้วนแล้วแต่ทำการเกษตร เป็นสังคมชาวนาที่มีความเอื้อเฟื้อต่อกันมีความสงบเสงี่ยมเจียมตัวยอมรับความสัมพันธ์แนวดิ่งในเชิงผู้ใหญ่-ผู้น้อย และยอมรับอำนาจของผู้ปกครองโดยไม่มีปากเสียง และการขยายตัวของการผลิตนอกภาคเกษตรกรรมเป็นความเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในชนบท คือ ภาวะเศรษฐกิจล่มสลายในปี พ.ศ. 2540 วิฤตการณ์นี้กลับเป็นโอกาสของชาวชนบท เพราะเมื่อกลุ่มทุนธนาคารพาณิชย์ของไทยประสบปัญหา ก็เป็นการเปิดช่องให้แก่บริษัทการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ทำให้คนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นอย่างทีกล่าวนำในบทที่แล้ว ทำให้กลุ่มคนที่ตกงานกลับมาสร้างงานในชุมชนของตน และได้สร้างสรรค์งานการผลิตไม่เป็นทางการขึ้น

เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในชนบทอย่างมาก การแก้ไขปัญหาความยากจนและการเลื่อนสถานภาพของตนจึงขึ้นอยู่กับการทำงานนอกภาคการเกษตร การขยายตัวของการทำงานนอกภาคการเกษตรจึงเพิ่มมากขึ้น การเข้าสู่ภาคการผลิตอย่างไม่เป็นทางการของชาวชนบท สามารถสร้างระบบอุปถัมภ์แบบใหม่กับคนในชุมชนผ่านการจ้างงานได้ ระบบอุปถัมภ์แบบใหม่ในชนบทนี้มีผลต่อการเมืองระดับจังหวัดและระดับชาติด้วย เพราะผู้อุปถัมภ์ใหม่ในชุมชนสามารถระดมคนออกมาเคลื่อนไหวและมีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง ซึ่งคนชนชั้นนำและกลุ่มคนชนชั้นกลางไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชนบทนี้

ในทัศนะของผู้วิจารณ์อาจสรุปได้ว่า โครงสร้างทางการเมืองนั้นเปลี่ยนไปเพราะสภาวะวิฤตเศรษฐกิจ 2540 ที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดกลุ่มทุนใหม่ที่โดดเด่นและได้กลายมาเป็นกลุ่มอำนาจใหม่ คือ รัฐบาลของพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งรัฐบาลมีการดำเนินงานทางเศรษฐกิจและการเมืองที่แตกต่างไปจากก่อนหน้านี้ที่มีการแบ่งสัณอำนาจกันระหว่างกลุ่มชนชั้นนำเดิม ความเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของคนชนชั้นกลางที่คุ้นชิน และได้ประโยชน์จากระบบประชาธิปไตยครึ่งใบ ทำให้มีการต่อต้านรัฐบาลของพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร โดยนำแกนหลักของระบอบประชาธิปไตยครึ่งใบมาเกี่ยวข้อง นั่นก็คือสถาบันพระมหากษัตริย์ ในสมัยรัฐบาลพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร ยังเน้นนโยบายประชานิยมที่ส่งผลต่อความคิดความรู้สึกของคนชนบทอย่างมาก และวิฤตเศรษฐกิจ 2540 ยังทำให้เกิดกลุ่มทุนใหม่ที่ส่งผลต่อคนชนบท อย่างการทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ทำให้สามารถที่จะเลื่อนสถานภาพของตนได้ผ่านการทำงานนอกภาคการเกษตร ซึ่งสร้างความนิยมในตัวของพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตรเป็นอย่างมาก

หัวข้อที่ 3 เรื่อง พัฒนาการการเคลื่อนไหวของประชาชน ภายใต้โครงสร้างอำนาจที่เหลื่อมล้ำ การเคลื่อนไหวของประชาชนที่ออกมาเรียกร้อง มีความแตกต่างจากเดิมในเรื่องของความไม่เสมอภาค ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในระบบอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดนี้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร เพื่อที่จะให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้คน จึงแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง การเคลื่อนไหวภายใต้มันโนทัศน์วัฒนธรรมชุมชน เป็นการเคลื่อนไหวในช่วงที่ชาวบ้านกำลังต่อสู้อยู่กับการแย่งชิงและเปลี่ยนแปลงการใช้ทรัพยากรจากรัฐและทุน ชาวบ้านจึงต้องอาศัยความช่วยเหลือจากนักพัฒนาเอกชนที่มีเครือข่ายร่วมกับนักวิชาการและสื่อในการต่อสู้และต่อรองกับอำนาจทุนและรัฐ เมื่อสามารถต่อสู้หรือต่อรองจนทำให้ทุนและรัฐไม่กล้าเข้ามายึดหรือเปลี่ยนการใช้ทรัพยากรแล้ว ชาวบ้านเองก็จะไม่ขอความช่วยเหลือจากนักพัฒนาเอกชนและเครือข่ายอีกต่อไป

แม้ว่าการต่อรองหรือการคัดค้านรัฐจะประสบผลสำเร็จบ้างไม่ประสบผลสำเร็จบ้าง แต่ก็เป็นการเรียกร้องในนามของพลเมืองที่ดี ที่ทำให้คนในแต่ละชุมชนที่ไม่เคยเข้าร่วมเรียกร้องประเด็นใดๆ เลยสามารถที่จะมองเห็นว่าชาวบ้านธรรมดาที่มีสิทธิและมีอำนาจระดับหนึ่ง ในการจัดความสัมพันธ์กับรัฐในรูปแบบที่ไม่ใช่เพียงแค่ผู้รับความเมตตาจากรัฐเท่านั้น

วัฒนธรรมชุมชนถูกปัญญาชนของชนชั้นนำผนวกให้กลายเป็นโครงการทางการเมืองที่ต้องการจะสร้างสังคมชนบทให้เป็นไปตามอย่างที่ต้องการ และได้ถูกนำไปเชื่อมโยงกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งขัดแย้งกับวิถีของคนจำนวนมากที่กำลังมุ่งสู่การเปลี่ยนชีวิตให้ดีขึ้น ด้วยการปลูกพืชเพื่อขายและการทำงานนอกภาคการเกษตรเพื่อเลื่อนฐานะของตน ในยุคพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร มีการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจชนบทด้วยนโยบายประชานิยมจึงทำให้คนในชนบทพึงพอใจนโยบายนี้ กล่าวได้ว่าชาวชนบทต้องการที่จะเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตน ซึ่งขัดแย้งกับชนชั้นนำที่ต้องการให้ชาวชนบทอยู่ในวิถีแห่งความพอเพียงซึ่งเป็นสิ่งที่สวนทางกันอย่างชัดเจน

ประเด็นที่สอง ผลของความเปลี่ยนแปลงในชนบทกับการเกิดขึ้นของชนชั้นกลางใหม่และบทบาทของผู้หญิงในสังคมไทย ผู้เขียนได้อธิบายไว้ว่าคนที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่เน้นการขาย ต้องมีทักษะส่วนตัวหรือความสามารถเฉพาะตัว ทำให้เห็นความสามารถส่วนตัวสูงมากกว่าที่จะทำงานรวมกลุ่มกันแบบเดิม การเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่นี้ทำให้พวกเขามองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและชีวิตของตนเองกับคนอื่น ๆ ในสังคมมากขึ้น คือ เห็นความสำคัญในความเท่าเทียมกันในฐานะพลเมืองที่ทำงานในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งแต่ละคนยังคงต้องแบกรับความเสี่ยงในการประกอบการหรือความเสี่ยงในการดำรงชีวิต เช่น เรื่องสุขภาพ พวกเขาต้องแบกรับความเสี่ยงในทุกๆ ด้านด้วยตนเอง แต่ข้าราชการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในเรื่องนี้สูงมาก

พวกเขาก็ต้องการให้รัฐเข้ามาช่วยรับภาระความเสี่ยงนี้ในฐานะพลเมืองที่เท่าเทียมกัน การแบกรับความเสี่ยงด้วยตัวเองเช่นนี้ได้กลายเป็นแรงผลักดันที่สำคัญทำให้คนจำนวนมากก้าวเข้ามาสู่การเคลื่อนไหวทางการเมือง ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเหล่านี้ทำให้สังคมไทยที่เคยยอมรับกับความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่สามารถที่จะยอมรับและอยู่กับความไม่เท่าเทียมกันได้อีกต่อไป

การเกิดขึ้นของชนชั้นกลางใหม่และบทบาทของผู้หญิงในสังคมไทย ผู้เขียนได้อธิบายว่าคนชั้นกลางกลุ่มใหม่อยู่ในช่วงทศวรรษ 2510 เป็นแรงงานระดับล่างที่เข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯ หรือตัวเมืองใหญ่ๆ ในช่วงที่ว่างจากการเพาะปลูก ต่อมาพวกเขาได้พบว่างานนอกภาคการเกษตรเป็นหนทางเดียวในการเลื่อนชนชั้นหรือการเปลี่ยนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตน ในการดำเนินชีวิตนอกภาคเกษตรของชนชั้นกลางกลุ่มใหม่มีความเสี่ยงอย่างที่เคยได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ เพราะพวกเขาไม่สามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่าการค้าในแต่ละวันจะดีหรือเลวอย่างไรจึงก่อให้เกิดความตึงเครียด

ในช่วงทศวรรษ 2540 นโยบายการขยายตัวของรัฐทางด้านการบริการได้ทำให้คนกลุ่มนี้รู้สึกว่ามันมีหลังพิงหรือสิ่งที่ช่วยสนับสนุนตนที่จะต่อสู้กับความเสี่ยง เช่น การเปิดธนาคารออมสินให้สินเชื่อแก่ประชาชนเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวก รวมทั้งการรักษาพยาบาลจากนโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรคที่ทำให้พวกเขามีโอกาสได้เข้ารับการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น สิ่งสำคัญของชนชั้นกลางใหม่กลุ่มนี้คือความต้องการการบริการจากรัฐอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันเอง เพราะเมื่อก่อนการบริการของรัฐจะให้อภิสิทธิ์แก่ผู้มีรายได้สูงและเป็นข้าราชการ

นอกจากนี้บทบาทของผู้หญิงยังเป็นความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะผู้หญิงออกมาทำงานนอกภาคการเกษตรอย่างถาวรมากขึ้น ไม่จะเป็นการรับจ้างหรือการทำงานค้าขาย ทำให้รายได้ของผู้หญิงกลายมาเป็นรายได้หลักของบางครัวเรือน เพราะในช่วงหลัง พ.ศ. 2540 การขยายบทบาทของรัฐในการปล่อยเงินลงสู่พื้นที่ชนบท ได้ทำให้การค้าขายทุกรูปแบบของผู้หญิงชนบทได้รับผลสำเร็จอย่างดี ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนี้ทำให้บทบาทของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงนี้จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้หญิงในชนบท กลายเป็นผู้ที่กระตือรือร้นทางการเมืองอย่างที่สุด เพราะผู้หญิงเหล่านี้ตระหนักดีว่าชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนจะก้าวหน้าและมั่นคงขึ้นได้ ก็ต้องเข้าไปมีส่วนในการจัดสรรผลประโยชน์ของรัฐ และยังทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางความคิดเรื่องความยุติธรรมและความมั่งคั่งอีกด้วย

ประเด็นที่สาม ความรู้สึกนึกคิดเรื่องความยุติธรรม/อยุติธรรม ภายใต้การเมืองไพร่-อำมาตย์ ผู้เขียนได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงความคิดในเรื่องความหมายของความยุติธรรม-อยุติธรรมเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยขึ้น เพราะความเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้เกิดความหลากหลายของกลุ่มคนมากขึ้นอย่างที่กำลังกล่าวมาในประเด็นก่อนหน้านี้ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมที่ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกันจากกลไกอำนาจรัฐ เช่น การรักษาพยาบาล การศึกษาที่ลูกหลานคนรวยได้เรียนในสถานศึกษาที่ดีกว่าลูกหลานคนจน ฯลฯ

ความยุติธรรมในชีวิตประจำวันนี้จึงได้กลายเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นการสร้างความคิดนามธรรมเรื่อง สองมาตรฐาน ที่ชนชั้นกลางกลุ่มใหม่ยอมรับอย่างมาก ความคิดนามธรรมที่ได้รับการสร้างขึ้นจึงสามารถทำให้คนจำนวนมากที่มีประสบการณ์ร่วมกัน เข้ามามีส่วนในการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจัง เช่นเดียวกันกับกลุ่มคนเสื้อแดงที่แกนนำได้สร้างความคิดนามธรรม เพื่อปลุกเร้าผู้คนให้เข้าร่วมในการเคลื่อนไหว นั่นคือความคิดเรื่องสองมาตรฐานและประกอบด้วยความคิดนามธรรมอีกชุดคือ ไพร่และอำมาตย์ที่สนับสนุนความคิดหลักเรื่องสองมาตรฐาน ซึ่งความคิดไพร่-อำมาตย์ ไม่ได้มีความหมายตรงตามตัวอักษร แต่เพียงจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกความไม่เสมอภาคที่ได้รับจากปฏิบัติการของรัฐ

ประเด็นที่สี่ การเมืองเรื่องความหวัง ผู้เขียนได้อธิบายว่าการเมืองเรื่องความหวัง มีความสัมพันธ์กับระบบอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของคนกลุ่มใหม่ โดยเฉพาะนโยบายประชานิยมของรัฐบาลพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร ทำให้เกิดความหวังที่จะเลื่อนชนชั้นหรือเลื่อนสถานะได้ โดยเฉพาะกลุ่มคนทำงานที่เพิ่งออกมาจากภาคการเกษตร และเมื่อความหวังของพวกเขาสูญสลายจึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองขึ้นมา เพราะคนกลุ่มนี้รู้สึกว่าการที่เขาไม่ออกมาเคลื่อนไหวย่อมไม่มีทางที่ระบบการเมือง ที่จะทำให้ความหวังในการเลื่อนสถานะกลายเป็นความจริงขึ้นมาได้

ในทัศนะของผู้วิจารณ์อาจสรุปได้ว่า ชาวชนบทต้องการที่จะเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจของตน จึงต้องเข้ามาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ที่เป็นงานนอกภาคการเกษตรที่เน้นการขายโดยใช้ความสามารถส่วนตัว ซึ่งทำให้เกิดชนชั้นกลางใหม่ขึ้นมาแล้วยังแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันในฐานะพลเมืองที่ทำงานในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งระบบเศรษฐกิจนี้ประชาชนต้องรับความเสี่ยงในหลายด้าน จึงต้องการให้รัฐเข้ามาช่วยรับภาระความเสี่ยงในฐานะพลเมืองที่เท่าเทียมกัน ไม่สองมาตรฐานระหว่างชนชั้นกลางระดับล่างกับชนชั้นนำ

ในช่วงทศวรรษ 2540 รัฐบาลได้ให้บริการกับประชาชนที่เน้นนโยบายประชานิยมซึ่งเป็นการหวังของประชาชน ที่ชนชั้นกลางระดับล่างจะได้รับการสนับสนุนเพื่อลดความเสี่ยงที่ต้องเจอ และการค้าขายของผู้หญิงก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจึงทำให้ผู้หญิงมีบทบาทขึ้นมา เพราะทำให้รายได้ของผู้หญิงเป็นรายได้หลักของบางครอบครัว ผู้หญิงจึงมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอย่างมาก

การดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันได้กลายเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ที่กระตุ้นให้คนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และเมื่อความหวังในการเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจของตนต้องถูกทำลายลงไป ยิ่งทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวมากขึ้น เพื่อเรียกร้องให้ความหวังที่จะช่วยให้การเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจของตนกลับคืนมา

สรุปและวิจารณ์

ด้านเนื้อหา เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดโครงสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยครึ่งใบ และความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ที่มีผลต่อระบบอารมณ์ความรู้สึกทางการเมืองของชาวชนบท ที่นำมาซึ่งการปะทะกันของอุดมการณ์ระหว่างประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กับประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญแก่เสียงข้างมาก โดยเนื้อหาภายในเล่มสามารถเรียงลำดับเนื้อหาได้เป็นอย่างดี อธิบายเนื้อหาในแต่ละส่วนได้น่าสนใจเนื้อหา มีความสอดคล้องกันเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจไปถึงที่ละประเด็น

แต่การยกตัวอย่างบางประเด็นในเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ยังมีการยกตัวอย่างที่ไม่ชัดเจน ไม่อธิบายขยายความหมายให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจตามที่คุณเขียนต้องการจะสื่อออกมาในประเด็นนั้น อย่างเช่น หน้า 66 ย่อหน้าที่ 1 ที่ผู้เขียนหยิบยกเรื่องการก้าวล่วงหรือทำเทียมอำนาจพระมหากษัตริย์ ซึ่งเขียนไว้เพียงเท่านี้ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจะรู้ได้ว่าการก้าวล่วงอำนาจพระมหากษัตริย์อย่างไร เพราะการยกตัวอย่างเพียงเท่านี้อาจจะเป็นการใส่ร้ายเพื่อต้องการทำให้เกิดความเสียหายหรือเกลียดชังแก่ตัวบุคคลนั้นได้

เช่นเดียวกันกับหน้าที่ 76 ย่อหน้าที่ 1 ที่ผู้เขียนอธิบายว่า โครงการทางการเมืองของการสร้าง “วัฒนธรรมชุมชน” ได้แทรกเข้าไปใช้งบประมาณของรัฐผ่านหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข องค์การมหาชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) ซึ่งผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจได้ว่าทำไมถึงเข้าไปแทรกในหน่วยงานเหล่านี้ เพราะผู้เขียนไม่ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจน

ในหน้าที่ 79 ย่อหน้าที่ 3 ผู้เขียนได้เขียนถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบนและตอนล่างที่ทำให้เกิดการขยายตัวของภาคการผลิตอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยที่ว่าเหตุใดผู้เขียนถึงกล่าวเฉพาะภาคเหนือตอนบนและตอนล่างเท่านั้น เหตุใดผู้เขียนถึงไม่อธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในทุกๆ ภาค เพื่อให้เข้าใจในภาพรวมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีหลายครั้งที่ผู้เขียนเจาะข้อมูลเพื่อการศึกษาอยู่เพียงในพื้นที่เดียว ซึ่งข้อมูลเพียงบางพื้นที่ไม่สามารถที่จะนำมาอธิบายหรือเป็นเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพรวมได้ และผู้เขียนยังได้กล่าวถึงชนชั้นนำ ชนชั้นกลาง และชนชั้นกลางระดับล่าง ผู้เขียนใช้เกณฑ์ใดในการพิจารณาว่ากลุ่มคนเหล่านั้นอยู่ในชนชั้นใด ซึ่งในประเด็นนี้ยังไม่สามารถอธิบายออกมาได้ชัดเจน

เนื้อหาในเล่มนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการศึกษาเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมชนบทที่เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย เพราะส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาไปที่การเมืองส่วนกลางคือชั้นชนกลางในเมือง เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นการศึกษาการเมืองที่เห็นต่างกับงานเขียนของ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ที่เป็นการศึกษาภาคชนบทเพียงบางส่วน เพราะผู้เขียนมองว่าต้องเข้าใจบริบททางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของชาวชนบท จึงจะช่วยให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลต่อระบอบประชาธิปไตย

ด้านภาษา หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาเชิงแนวความคิดที่เขียนมาจากการศึกษาของผู้เขียน โดยอ้างอิงมาจากเนื้อหาของผู้อื่นบ้างเพื่อที่จะนำมาอธิบายให้ชัดเจน ภาษาที่เขียนมีความเหมาะสมกับผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านการเมืองหรือสนใจทางการเมืองสามารถที่จะอ่านได้เข้าใจ แต่สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทางการเมืองอาจจะสงสัยหรือไม่เข้าใจในเหตุการณ์ที่อยู่ภายในเนื้อหา ข้อจำกัดด้านเนื้อหาที่ทำให้ในบางครั้งเนื้อหาที่นำมาอธิบายถูกมองข้ามไป แต่ผู้อ่านสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยการค้นข้อมูลจากรายการอ้างอิงที่ผู้แต่งได้นำเสนอไว้ในตอนท้ายของแต่ละบท และขนาดตัวหนังสือกับรูปแบบตัวหนังสือมีความเหมาะสมอ่านแล้วสบายตา

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้เหมาะกับนิสิตนักศึกษา อาจารย์ หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจการเมืองที่ต้องการทราบถึงสาเหตุของการเกิดความขัดแย้ง การเคลื่อนไหวทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงของชนบทที่มีผลต่อการเมือง ซึ่งอธิบายไว้ได้น่าสนใจและเป็นสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับในปัจจุบันอย่างมาก ซึ่งจะช่วยให้มุมมองของผู้อ่านให้เข้าใจอย่างแท้จริงในการมองโครงสร้างการเมืองว่าทำไมถึงมีลักษณะเช่นนี้ และหนังสือเล่มนี้ยังมีความสวยงามในการออกแบบหน้าปก เพราะมีความทันสมัยน่าสนใจชวนให้อ่านอย่างมาก มีขนาดที่พอดีสามารถพกพาไปอ่านได้ในทุกๆ ที่

เอกสารอ้างอิง

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2557). **ประชาธิปไตย คนไทยไม่เท่ากัน**. กรุงเทพฯ: มติชน.

ภาคผนวก

แนะนำผู้เขียน

กัญญา มิตต์สสา

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

รัฐประศาสนศาสตร์

giftl2azz19liim@outlook.com

ราเชน ชามัน

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

รัฐประศาสนศาสตร์

chensamun@yahoo.com

จุฬารัตน์ ละมุด

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษาด้านวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

การเมืองการปกครอง, รัฐประศาสนศาสตร์

juraratt.r@yahoo.com

ปริญญญา ศรีธัญญแก้ว

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

รัฐประศาสนศาสตร์

nong_plus1@hotmail.com

อมรศักดิ์ อินธิแสง

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

รัฐประศาสนศาสตร์

bee196508@gmail.com

รพีพรรณ พันธุ์ภาไพ

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

E-mail

นักศึกษาด้านรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รัฐประศาสนศาสตร์

cake920044@gmail.com

กฤษฎา แจ้งจิต

หน่วยงานสังกัด

ความสนใจทางวิชาการ

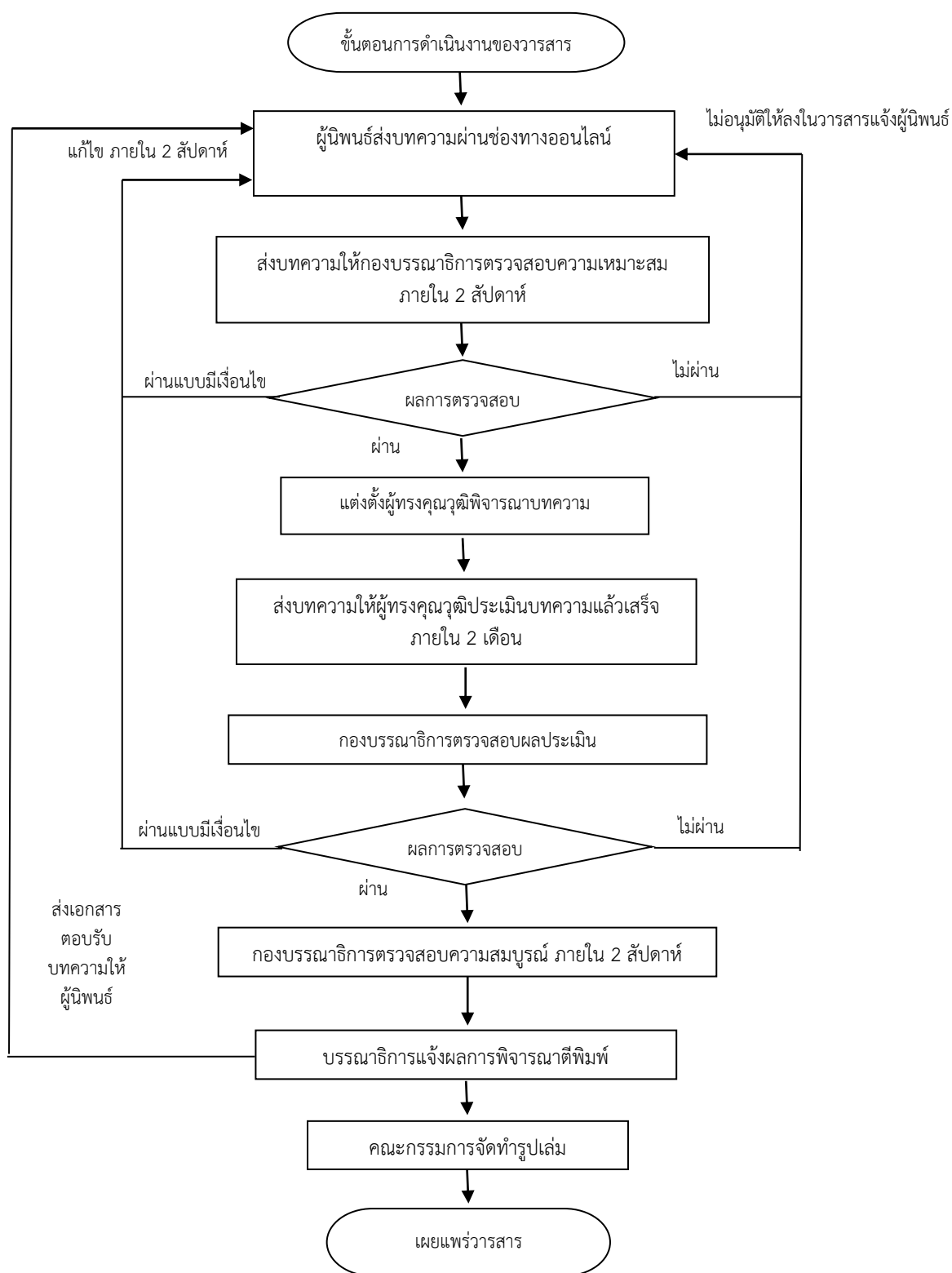
E-mail

นักศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สังคมศาสตร์ การเมืองการปกครอง

kridsadajangjit@gmail.com

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal ของภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

Lawarath Social E – Journal

ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-427487-93 ต่อ 12247

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสาร Lawarath Social E-Journal ของภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.2 บทความวิชาการ (Academic Article) ที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิต นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป

1.3 บทวิจารณ์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 1 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้นิพนธ์บทความ และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double- Blind Peer Review)

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร Lawarath Social E-Journal ของภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจะต้องส่งการตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

การเตรียมบทความ

บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง และมีระยะห่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double Spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอสี่ (A4) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายกับด้านขวา 1.25 นิ้ว, ด้านบน 1.5 นิ้ว และด้านล่าง 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขกำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความควรมีความยาวประมาณ 8 - 12 หน้ากระดาษเอสี่ (A4) โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

2. ส่วนบทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อควรมีความยาว 250 – 300 คำ โดยแยกต่างหากจากเนื้อเรื่อง บทความวิจัยและบทความปริทรรศน์ต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งบทคัดย่อควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) สรุป (Conclusion) และคำสำคัญ (Key Words) ซึ่งควรเรียบเรียงตามลำดับและแยกหัวข้อให้ชัดเจน ดังนี้

- วัตถุประสงค์ ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- วิธีการศึกษา ควรกล่าวถึงวิธีการค้นคว้าข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยที่นำมาศึกษา สถิติที่นำมาใช้
- ผลการศึกษา ควรประกอบด้วยผลที่ได้รับจากการค้นคว้า ศึกษา และผลของค่าสถิติ (ในกรณีมีการวิเคราะห์)
- สรุป ควรกล่าวถึงผลสรุปของการค้นคว้าและศึกษา
- คำสำคัญ ควรมีคำสำคัญ 3-6 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

3. ส่วนเนื้อเรื่อง ควรประกอบด้วย

3.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (Review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่างๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้ สมมติฐานของการศึกษา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ชัดเจน

3.2 วิธีการศึกษา (Methods) กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ผลการศึกษา (Results) เป็นการแสดงผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 3.2 ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่องและแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม

3.4 อภิปรายผล (Discussion) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ของผู้เฝ้าพิจารณาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

3.5 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) การแนะนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.6 กิตติกรรมประกาศ (acknowledgements) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และ หมายเลขของทุนวิจัย

3.7 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงแตกต่างกันตามประเภทของเอกสารหรือแหล่งที่ใช้อ้างอิง ดังนี้

การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ระยะขอบ บน 1.5”

ตั้งค่าน้ำกระดาษ ขนาด A4 (21×29.7 cm)

ภายนอก 1.25”

ภายใน 1.25”

ล่าง 1”

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาอังกฤษ

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาอังกฤษ)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

ABSTRACT (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 250 - 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง
กับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นคำภาษาอังกฤษและต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร
TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ชื่อบทความภาษาไทย

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาไทย

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาไทย)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

บทคัดย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาของบทความ ควรมีความยาวของบทคัดย่อภาษาไทย 250-300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทนำ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย ความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษาวิจัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด และชัดเจน การใช้คำย่อ ต้องมีคำสมบรูณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ควรระบุเป็นข้อๆ) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

1. (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)
- 2.

กรอบแนวคิด/ทฤษฎี (ถ้ามี) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อความ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วิธีดำเนินการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล ดังนี้ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงสิ่งที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ควรยึดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร

บ้างและสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไวหรือไม่อย่างไร โดยเสนอหลักฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

(กรณีมีตาราง)

ตาราง 1 (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) เนื้อหาที่เป็นตารางและคำอธิบายสามารถใช้เป็นรูปแบบ 1 คอลัมน์ ได้ตามความเหมาะสม (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

	(n=จำนวน)
หัวข้อ	ขีดเส้น 2 เส้น
	ขีดเส้น 1 เส้น
รวม	ขีดเส้น 1 เส้น
	ขีดเส้น 2 เส้น

(กรณีมีภาพ)

ภาพ 1 ชื่อภาพ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(ที่มา: ✓)

อภิปรายผล (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ข้อเสนอแนะ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เอกสารอ้างอิง

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(ดูรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

***หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสาร Lawarath Social e-Journal

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี 15000

โทรศัพท์ 0-3641-1150 โทรสาร 0-3641-1150

E-mail: lawarath.scj@yahoo.com

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text)

1. ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบ APA Style (The Publication Manual of the American Psychological Association) การลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ในรูปแบบดังนี้ (เครื่องหมาย √ แสดงถึงการเคาะ 1 ครั้ง เวลาลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและรายการเอกสารอ้างอิงไม่ต้องใส่ลงไป)

2. การลงรายการผู้แต่งทั่วไป

- ผู้แต่งที่เป็นคนไทย ใส่ ชื่อ-ชื่อสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้านาม ยศ หรือ ตำแหน่งทางวิชาการ
- ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ใส่เฉพาะนามสกุลและตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

ผู้แต่งคนไทย

(ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, หน้าที่ใช้อ้างอิง)

ผู้แต่งชาวต่างชาติ

(นามสกุล, ปีที่พิมพ์, หน้าที่ใช้อ้างอิง)

3. ถ้ามีการกล่าวถึงชื่อผู้แต่งไว้แล้ว ให้ใส่วงเล็บต่อจากชื่อผู้แต่ง โดยในวงเล็บไม่ต้องระบุชื่อผู้แต่ง ซ้ำอีก สำหรับชื่อชาวต่างประเทศให้ใส่นามสกุลของผู้แต่ง โดยสามารถอ้างอิงได้ 2 วิธี คือ ถ้าระบุนามสกุลในเนื้อความให้ระบุปีที่พิมพ์ในวงเล็บ

ลมูล/รัตนกร(2540, หน้าที่ 105)

Watson(1992, p.89)

4. การระบุเลขหน้าของเอกสารภาษาต่างประเทศที่นำมาอ้างอิง

เอกสารหน้าเดียว ให้อักษรย่อ p.

(Jensen, 1991, p.8)

เอกสารมากกว่า 1 หน้า ให้อักษรย่อ pp.

(Jensen, 1991, pp.8-15)

5. ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน และไม่เกิน 5 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทั้งหมดตามลำดับรายการที่ปรากฏ คนคนที่ 1-5 ด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และคนรองสุดท้ายกับคนสุดท้าย คั่นด้วยคำว่า “และ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้เครื่องหมาย “&”

(นวลจันทร์ รัตนกร, ฐิติมา วัชรจันทน์, และมารศรี ศิริรักษ์, 2539, หน้า 75)
(William, Kates, & DeVies, 1995, p.61)

6. ถ้ามีผู้แต่ง เกิน 5 คนหรือตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะผู้แต่งคนแรก และตามด้วยคำว่า “และคนอื่นๆ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้คำว่า “et al.”

(อุบล บุญชู, และคนอื่นๆ, 2539, หน้า 37)
(Heggs, et al., 1999, pp. 4-7)

7. สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ใช้ชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง

(การพัฒนาสุขนิสัย, 2548, หน้า 77)
(Organization Management, 2011, pp.53-54)

8. ข้อความที่นำมาอ้างอิง พบแหล่งที่ใช้อ้างอิงมากกว่า 1 แหล่ง สามารถเขียนไว้ในวงเล็บเดียวกันได้ โดยใช้เครื่องหมาย อัฒภาค (;) คั่นแต่ละงานและเรียงตามลำดับของชื่อผู้แต่ง

(นวลจันทร์ รัตนกร, 2539, หน้า 37; มารศรี ศิริรักษ์, 2552, หน้า 75; เยาวภา โตทรัพย์, 2554, หน้า 2)
(Heggs, 1999, p.7; Kates, & DeVies, 2004, pp.23-26)

9. การอ้างอิงเอกสารจากอินเทอร์เน็ต ใช้คำว่า ย่อหน้า สำหรับข้อมูลภาษาไทย และคำว่า para. สำหรับข้อมูลภาษาอังกฤษ

(ชื่อผู้แต่ง, ปีพิมพ์, ย่อหน้า...)
(สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2548, ย่อหน้า 3)
(Gorman, 2000, para.3)

การเขียนเอกสารอ้างอิง (บรรณานุกรม)

1. พิมพ์ขีดขอบซ้าย โดยไม่ต้องจัดหน้าแบบกระจายตัวอักษร (เครื่องหมาย "V" แสดงถึงการเว้นระยะ 1 เคาะ ให้ผู้เขียนเคาะเป็น Space bar 1 เคาะ)
 2. หากรายการใดไม่มี ไม่ต้องลงรายละเอียดในบรรณานุกรม ให้ลงรายการถัดมาได้เลย
 3. การลงรายการผู้แต่ง ผู้แต่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือสถาบัน
 - บุคคลสามัญชน >> ตัดคำนำหน้านาม นาย, นาง, นางสาว ดร. นายแพทย์ พล.อ. ผศ. รศ.
 - ชาวต่างประเทศ >> เขียนชื่อสกุลขึ้นก่อน คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วยชื่อต้น (First name) และ ชื่อกลาง (ถ้ามี)
 - ผู้มีบรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์หรือสมณศักดิ์ >> กลับเอาบรรดาศักดิ์ไว้หลังชื่อกับนามสกุล คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.)
 - สถาบัน >> ให้บันทึกชื่อสถาบันนั้น ๆ โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย คั่นด้วยชื่อหน่วยงานด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)
 4. ผู้แต่งที่มีฐานะเป็น**บรรณาธิการ** ให้ลงชื่อผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) และวงเล็บ อักษรย่อ บก. (ย่อมาจาก บรรณาธิการ) สำหรับหนังสือภาษาไทย หรือ Ed. หรือ Eds. (ย่อมาจาก editor(s)) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ

ประวิทย์/สุวนิชย์.ว(บก.).
 เอี่ยมพร/สกุลแก้ว, วและวสุนธรา/ทับทิมแท้.ว(บก.).
 Ford,วGeorge/วS.ว(Ed.).
 Jordan,วRoberts/วJ,ว&วPeter,วTaylor,วA.ว(Eds.).
 5. การลงรายการชื่อหนังสือ
 - ชื่อหนังสือให้พิมพ์ด้วยตัวหนาและไม่ขีดเส้นใต้
 - ชื่อหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นอักษรตัวแรกของทุกคำด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และกรณีมีชื่อเรื่องรอง ให้พิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาคคู่ (:) โดยพิมพ์ขีดอักษรตัวท้าย เช่น
 New Jersey: A Guide to Its Past and Present.
- การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาชนบท: กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก**
6. การลงรายการครั้งที่พิมพ์ ให้ลงรายการตั้งแต่การพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป แล้วใส่ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ (...) แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

(พิมพ์ครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 3). (พิมพ์ครั้งที่ 4).
 (2nd ed). (3rd ed). (4th ed).

7. หนังสือไม่ปรากฏ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ ใช้อักษรย่อในกรณีต่อไปนี้

ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

เอกสารภาษาไทยใช้ (ม.ป.ป.) เอกสารภาษาอังกฤษใช้ (n.d.)

ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์

เอกสารภาษาไทยใช้ (ม.ป.ท.) เอกสารภาษาอังกฤษใช้ (n.p.)

ใส่ในตำแหน่งต่าง ๆ

ชื่อผู้แต่ง.ว(ปีที่พิมพ์).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).ว(ม.ป.ท.):วสำนักพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง.ว(ปีที่พิมพ์).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).วสถานที่พิมพ์:ว(ม.ป.ท.).

ชื่อผู้แต่ง.ว(ม.ป.ป.).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).วสถานที่พิมพ์:วสำนักพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง.ว(ม.ป.ป.).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).ว(ม.ป.ท.).

8. หากไม่สามารถพิมพ์จบได้ภายใน 1 บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้ามา 7 ตัวอักษร (7 เคาะ)

หัตยา กองจันทิก. (ม.ป.ป.). ฉลากโภชนาการคืออะไร. สืบค้น มกราคม 27, 2543, จาก
http://www.tda.moph.go.th/tda/html/product

9. การจัดเรียง ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง โดยเรียงตามอักษร ก-ฮ A-Z และแยกภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศออกจากกัน

10. กรณีที่ผู้แต่งมีชื่อ-สกุลซ้ำกัน ให้เรียงตามปีน้อยไปมาก และในบรรทัดต่อไปให้พิมพ์ขีดล่าง 7 ครั้ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) _____ . และใส่รายละเอียดชื่อเรื่องและอื่นๆ ตามปกติ

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง (บรรณานุกรม)

ให้ยึดการใช้รูปแบบตัวหนา ตัวบาง ตามรูปแบบการลงรายการการเขียนเอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง.ว(ปีที่พิมพ์).วชื่อหนังสือว(ครั้งที่พิมพ์).วสถานที่พิมพ์:วสำนักพิมพ์.

หมายเหตุ:

ชื่อหนังสือ (พิมพ์ครั้งที่). กรณีมีพิมพ์ครั้งที่ในวงเล็บต่อท้าย ไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.)

ชื่อหนังสือ. ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) กรณีไม่มี (พิมพ์ครั้งที่). ต่อท้าย

บันทึกถึงดวงดาว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

บันทึกถึงดวงดาว. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจจำไพ, และบุญสม ชีรวณิชกุล. (2541). การพัฒนารูปแบบค่ายอาสาพัฒนาของนักศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

Jones, M. (2002). *Social Psychology of Prejudice*. New Jersey: Prentice Hall.

2. วารสาร

ผู้เขียนบทความ.√(ปีที่พิมพ์,√เดือน).√ชื่อบทความ.√ชื่อวารสาร,√ปีที่หรือเล่มที่(ฉบับที่), หน้าที่ตีพิมพ์
√√√√√√ บทความ.

วิกุล แพทย์พาณิชย์. (2545, มีนาคม). ธุรกิจแฟรนไชส์. **เนชั่นสุดสัปดาห์**, 4(8), 8-11.

Bowen, J. (2005, April). FRBR coming soon to your library?. **Library Resources & Technical Services**, 49(3), 175-188.

3. บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง.√(ปีที่พิมพ์,√เดือน√วันที่).√ชื่อบทความ.√ชื่อหนังสือพิมพ์,√ปีที่หรือเล่มที่(ฉบับที่), หน้าที่
ตีพิมพ์ √√√√√√บทความ.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544, มีนาคม 23). พม่ากับยาเสพติด. **มติชน**, 20(121), หน้า 6.

ปัญหาขยะในเมืองเชียงใหม่. (2546, 15 สิงหาคม). **ไทยนิวส์**, 12(23), หน้า 8.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. **The Washington Post**, 30(134), p.9.

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง.√(ปีที่พิมพ์).√ชื่อวิทยานิพนธ์.√ระดับวิทยานิพนธ์√มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน.

หมายเหตุ: ระดับวิทยานิพนธ์ปริญญาโท ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หรือ Master's thesis ปริญญาเอกใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หรือ Doctoral Dissertation สำหรับ วิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศ หลังระดับวิทยานิพนธ์ให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) แล้วจึงตามด้วย ชื่อมหาวิทยาลัย

กิ่งแก้ว จันโจอมศึก. (2547). ผลการเรียนรู้เชิงพุทธิพิสัยของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยใช้สื่อ
ประสมประกอบการดำเนินเรื่องผ่านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

McKenna, J. C. (1999). **Sustainable Ethnic Tourism in Northern Thailand**. Master's thesis, University of Alberta.

5. รายงานการวิจัย

ชื่อผู้แต่ง.√ (ปีที่พิมพ์). √ชื่อหนังสือ√ (ครั้งที่พิมพ์). √สถานที่พิมพ์: √สำนักพิมพ์.

สุขุม พรหมเมืองคุณ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

6. การสัมภาษณ์

6.1 บทสัมภาษณ์โดยตรง

ผู้ให้สัมภาษณ์.√ (ปี,√เดือน√วันที่ที่สัมภาษณ์).√ตำแหน่งหรือที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.√สัมภาษณ์.

มา มั่งมุล. (2557, กรกฎาคม 11). ผู้ใหญ่บ้าน. สัมภาษณ์.

6.2 บทสัมภาษณ์ที่นำมาตีพิมพ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.√ (ปี,√เดือน√วันที่ที่สัมภาษณ์).√ตำแหน่ง√(ถ้ามี).√สัมภาษณ์.√ชื่อวารสาร,√ปีที่(ฉบับที่),√หน้า.

ทฤษฎี ขาวสวนเจริญ. (2557, กรกฎาคม 7). อธิบัติกรมปศุสัตว์. สัมภาษณ์. **ไทยรัฐ**, 50(1254), หน้า 5.

7. สารสนเทศจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่งหรือชื่อหน่วยงาน.√(ปีที่พิมพ์).√ชื่อเรื่อง.√สืบค้น√เดือน√วัน,ปี,√จาก URL.

หัตยา กองจันทิก. (2552). ฉลากโภชนาการคืออะไร. สืบค้น มกราคม 27, 2553, จาก <http://www.tda.moph.go.th/tda/html/product/food/label.html>.

Chiang Mai University. (n.d.). **Academic Support and Services Units**. Retrieved September 1, 1999, from <http://www.erin.gor.au>

พิสูจน์อักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

1. อาจารย์สุธินี วงศ์วัฒนกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์วรรณวิษา ปั่นคุ้ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. อาจารย์พิจิตรา เอี่ยมสมัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ชนิดตา โชติช่วง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
6. อาจารย์สุภาสินี คุ่มไพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทความทุกบทความได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งข้อความและบทความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการวารสารและมิใช่ความรับผิดชอบของวารสาร Lawarath Social E-Journal บทความที่ดีพิมพ์ในวารสารนี้จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาลงตีพิมพ์วารสารอื่นๆ กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา